

Dom i ljub

V Ljubljani 27. oktobra 1943

56. Štev. 41

„Slovenčev koledar“
v vsako hišo!

— Ko kuješ svoj značaj —

Le uživajmo!

Kateri strup najhuje razkruja mozeg vsakega naroda? Kaj smo najhujega zadnja leta opazali na našem narodu? Sla po uživanju je kakor strahotna pošast vsak dan rastla in uničevala zdrave klice našega naroda.

Kaj pravite, ali bi bili mogoči današnji časi, ali bi bila sedanja strašna nesreča, ki je zadela slovenski narod, sploh mogoča, ko bi se velike plasti našega naroda ne bile udale tej sli po uživanju? S čim so zastrupljevalci v službi moskovskega komunizma ujeli največ žrtev? S pridiganjem, da bodo ljudje poslej, ko bodo oni zavladali, lahko po mili volji uživali! Uživanje, ki mu je človek, prav za prav njegova živalska stran, najbolj podvržen, je sila, ki včasih celo bolj duhovno usmerjene ljudi premaga. Kaj ne bi premagala ljudi, ki so bili bolj na telesno stran nagnjeni! Vsi ti in taki so bili do zadnjega kakor en mož v službi komunistične propagande. In, čeprav so imeli za svoje uživanje vsega več kakor dovolj, so si v komunističnem raju zaželeli še več teh telesnih dobrot za svoje trubehe in želodce. Znano nam je, da je na primer v Ljubljani milijonarska družina, ki je na vso moč uganjala komunistično propagando, češ da »bo pod komunisti boljšje. Ko pa se je zadnjič enkrat zgodilo, da se je tista misijonarska družina morala seliti iz svoje prekrasne vile, takrat je bil ogenj v strehi, dasi ni šla prebivat pod emreke, kakor je moralo na našem podeželju iti toliko poštenih slovenskih družin, ki so morale zapustiti svoj rodni krov, ker ga jim je uničil ali partizan ali pa badoglievski izdajalec. In ko se je tista milijonarska družina selila, so vozili iz vile cele vozove samih mesnih konzerv, da ne govorimo o drugem živežu, ki ga dandanes ljudem tako manjka!

Po zadnji svetovni vojni je nekdo ki se je bil udeležil vojske, leta 1918 tako le zapisal: »Narod, ki se njegovi člani v celoti ne bodo znali odreči kavarni in drugim dobrim stvarim, tak narod bo padel v brezdno. Namisljena potreba, da morajo ljudje več ur na dan presedeti po kavarnah, je le znamenje njihove notranje praznote. Kdor ima svoj dom in svoje stanovanje, ki zanj skrbi, temu ni treba kavarne, če se hoče vzgojiti v pravega moža. Biti moramo čim bolj preprostega življenja.« Prav je napisal ta mladi mož.

Nekateri ne poznajo večje slasti, kakor po krčmah posedati. Čim bolj se tam kadi, tem zadovoljnejši so — doma se počutijo. Ko pa pridejo domov, so čemurni in popadljivi, kakor stekli psi. Ni čuda, če so tako družine leze narazen in s tem uničevale naš narod. Taki ljudje nič ne vedo, da tisočere prave in plemenite radosti cveto v krogu družine, da je veselje zunaj v boljši naravi, da je veselje ter notranja sreča v cerkvi in verskem življenju.

Nauk brezbožnega komunizma je vse to veselje ljudem vzel, namesto tega pa jim je nudil uživanje — telesno uživanje, da so pozabili na duhovne vrednote. Zato pa smo dobili namesto idealnih ljudi, zvestih, dobrih in plemenitih — morilsko drhal, ki z užitkom ropa, krade, mori, požiga in kolje, ker ji je to v veselje in naslado, in pa zato, ker si tako upa priboriti tvarne dobrine za svoje življenje. Zato mora spraviti s poti tiste, ki so si te dobrine v potu svojega obraza sami pridobili.

V tem je skrit končni vzrok, odkod ta krvoločnost in krutost, ki je zadnje čase strahovala naše podeželje in ki jo grozila, da se bo razlila nad Ljubljano.

Prijazno srečanje

Vojni dogodki preteklega tedna

Preprečeni sovjetski predorni poskusi

Nemško vojno poročilo od 18. oktobra pravi, da so severno od Azovskega morja bili zavrnjeni vsi sovjetski napadi. — Južnovzhodno od kraja Kremenčuk so sovjetske čete ves dan hudo napadale. V teh bojih so jim Nemci uničili 43 oklepnikov. — Tudi na srednjem odseku so pri Černigovu in Smolensku ter južno od Velikih Lukov sovjeti hudo napadali, pa so bili povsod odbiti. Krajevni vdori v nemške črte so bili takoj spet zaježeni.

Nemško uradno vojno od 19. oktobra navaja, da so se ponovni napadi severno od Azovskega morja spet izjalovili. — Že nekaj dni si je sovražnik ob srednjem Dnepru med Petropavlovskim in Kremenčukom hudo prizadeval, da bi vdrl v nemške črte. Na enem kraju se mu je to posrečilo. Tam zdaj divja hud boj. Severno od Kijeva so bili prestreženi vsi sovjetski napadi. Nemške čete so v protinapadu zlomile veliko sovražno skupino, ki so jo bile odrezale. Na srednjem odseku pri Černigovu, Gomelu, Smolensku in pri Velikih Lukih so nemške čete zavrnile vse sovražne napade ter v protinapadu osvojile novo ozemlje.

Vrhovno poveljstvo nemških oboroženih sil dne 20. oktobra sporoča, da je sovražnik severno od Azovskega morja bil spet zavrnjen. — Pri Kremenčuku pa hudi obrambni boji z nezmajljivo silo še trajajo. Med Kijevom in Gomelom je sovražnik ves dan skušal predreti nemške črte, je bil zavrnjen. — Od Velikih Lukov do Ilmenskega jezera so živahni boji, ki so za Nemce uspešni.

Uradno poročilo nemškega vrhovnega poveljstva od 21. oktobra se glasi, da so včeraj sovjeti pri Kremenčuku izvedli nove napade, da bi razbili vdorno mesto prejšnjega dne. V ogorčenih bojih so bili ti napadi odbiti. — Med Kijevom in Černigovom je sovražnik z večjimi silami hotel predreti. — Severno od Kijeva je bil po hudih bojih krhavo odbit, pri Černigovu pa boji še trajajo. Drugod so bili le krajevni boji.

Kakor govori nemško uradno vojno poročilo od 22. oktobra, so sovjeti svoje napade razširili tudi na druge kraje vzhodnega bojišča. Severno od Azovskega morja do Zaporozja je sovražnik po močnem topniškem streljanju vnovič napadel, je bil pa z velikimi izgubami odbit, vendar boji še trajajo. — Pri Kremenčuku so včeraj sovjeti skušali razširiti svoj vdor prejšnjega dne. Od nemške obrambe je bila tukaj uničena ena sovražna oklepna skupina. — Južnovzhodno od Kijeva so se ponesrečili sovražni napadi, posrečilo se je sovražniku le en vdor, ki pa je bil takoj nato spet odrezan in zamašen. Severno od Kijeva so nemške čete v protinapadu zasedle važen odsek reke ter ozemlje očistile sovražnika. — Severozahodno od Černigova sovražnik vedno znova napada ter poskusa vdreti. — Tudi sovražni napadi pri Smolensku so bili odbiti. — Šibke sovjetske sile so se hotele izkrcati na zahodni obali polotoka Krim, pa so bile odbite. — Severno je sovražnik zamaš poskušal prekoriniti reki Volhov in Nevo, prav tako se je ponesrečil napad pri Velikih Lukih. — Dne 20. in 21. t. m. so sovjeti izgubili vsega skupaj na tem bojišču 190 letal.

Nemško uradno poročilo od 23. oktobra razpravlja, da so včeraj med Zaporozjem in Azovskim morjem bili izredno hudi boji, v katerih pa so končno nemške čete dosegle velik obrambni uspeh. Poleg pehote se je v teh bojih zlasti izkazalo topništvo. — Južnovzhodno od Kremenčuka, kjer se je Sovjetom poprej posrečil vdor v nemške črte, je nemško letalstvo z velikim uspehom nastopilo ter je v bojih iz bližine močno ohromilo napadalno silo sovražnih čet ter gibanje napadalnih sovražnih kolon. Nemške čete so tukaj odstranile začasno posrečene vdore. Ko je sovražnik znova poskušal vdreti, je bil v hudih bojih odbit. Nemške čete so nato vkljub silnemu sovražnemu odporu prešle v protinapad in vrgle sovražnika daleč nazaj. Nemški napadalni klin se je zaril globoko med sovražne kolone, ki so bile še na nohodu, zasedel nove vasi ter sovražniku prizadel hude izgube. — Ob Dnepru južnovzhodno od Kijeva ter pri Černigovu je bil sovražnik po hudih bojih odbit. — Zahodno od Smolenska je sovražnik po hudi topniški pripravi prešel v napad. Po-

Savojska in Badoglijeva klika je izdajala svoje zaveznike

Nemški list »Völkischer Beobachter« je prinesel oni teden dolg članek, v katerem po uradnih zapiskih nemškega vrhovnega poveljstva popisuje, kako je Savojska in Badoglijeva klika že dolgo snovala izdajo proti zavezniku na vseh bojiščih in povsod, kjer so Nemci morali nastopati skupaj z italijansko vojsko. Med drugim list takole piše o razmerah na Balkanu:

Izdaja na Hrvaškem.

Po padcu šefa italijanskega generalnega štaba generalnega poročnika grofa Cavallera v prvih februarjskih dneh leta 1943 je prvič odkrito nastopila tista klika, ki je skrita za kraljevskim plaščem hujkala ne samo proti fašizmu, temveč tudi proti zavezništvu z Nemčijo. Moč, ki je stopil na Cavallerov položaj, je nudil za to najjasnejši dokaz: saj to je bil general Ambrosio, poslušno orodje kraljevih izdajalcev.

Bil je šef generalnega štaba italijanske suhozemske vojske in je na tem položaju povzročil svojemu predniku mnogo hudih skrbi. Znova in znova je namreč poizkušal sabotirati potrebe in ukrepe skupnega vojnega vodstva. Ne samo v Afriki, ampak tudi pri operacijah na Balkanu so se zlasti pokazali sadovi te sabotaže.

Na Balkanu je nastal namreč položaj, katerega je bilo potrebno resno proučiti. Ne morda, da bi precejevali delovanje srbskih in komunističnih tolp na Balkanu, ne, ampak nevarno je bilo že samo ukrepanje, ki ga je izvajalo italijansko poveljstvo v Hrvaški k temu vprašanju. Na tem področju je bil odgovoren za italijansko vojsko poveljnik 2. ital. armade general Mario Roatta. Kot italijanski vojaški ataše v Berlinu je Roatta spoznal Nemčijo in nemško vojsko. Kljub temu pa je bil še bolj nasproten zavezništvu z Nemčijo kot njegov neposredni predpostavljene v Rimu general Ambrosio. Na zunaj je bil podoben kakemu židovskemu odvorniku.

Že 1. 1942, to je poldrugo leto pred državnim udarom, je bilo vedno jasno, da vodi Roatta izredno izdajalsko politiko, katere edini cilj je bil, da prepreči ustalitev hrvatske države; to naj bi uspelo s savejsko kraljevsko diktaturo pod vplivom dinastično-reakcionarnih krogov. Isto politiko so vodili tudi do Bolgarije in Grške. Tako so

nekod se mu je posrečilo, da je vdrl v nemške črte. Toda takoj nato so Nemci vkljub silnemu sovražnemu odporu začeli protinapad ter spet zavzeli del poprej izgubljenega ozemlja. — V zadnjih 2 dneh je bilo uničenih 218 sovjetskih tankov.

Uspešni krajevni boji v Italiji

Nemško uradno poročilo od 18. oktobra naglašja, da je v južni Italiji le na zahodnem in srednjem odseku bilo nekaj bojev. Sovražnik je napadel ob kolenu reke Voltorno, pa je bil odbit. Prejšnjega dne je bilo uletih več sto Angležev in Amerikancev. — Nemška bojna letala so v vzhodnem Sredozemlju zadelo sovražno križarko.

Nemško vojno poročilo od 19. t. m. govori, da so v gorah južnih Apeninov le krajevni boji. Pri kraju Campobasso so Nemci napadli ter iz nekega kraja vrgli Anglo-Američane, kateri so ta kraj sicer žilavo branili. Nato so sovražne čete skušale izvesti protinapade, ki pa so bili odbiti.

Nemško uradno poročilo od 20. t. m. razglasa, da so živahni boji bili ob reki Voltorno in pri kraju Campobasso, kjer so najprej Angleži zavzeli važno postojanko, nakar so jo Nemci v protinapadu vzeli nazaj. Novi angleški napadi na to postojanko pa so bili zamašeni.

Dne 21. oktobra poroča vrhovno nemško poveljstvo iz južne Italije, da tamkaj včeraj ni bilo večjih bojev. Sovražni napadi pri Campobasso in severno-zahodno od kraja Termoli so bili odbiti. — Nemške podmornice so v Sredozemskem morju potopile 7 ladij s 54.000 tonami.

Dne 22. t. m. uradno nemško poročilo omenja zgolj krajevne boje na zahodnem odseku italijanskega bojišča. Pač pa naglašja, da so nemška letala zahodno od Alžirja uspešno napadla sovražno ladijsko spremiljavo ter več ladij potopila.

Nemško uradno poročilo od 23. oktobra se glasi, da je na obeh straneh bilo zgolj živahno izvidniško delovanje.

bila vsa nemška prizadevanja za dobro sporazumevanje s prijateljsko Bolgarijo in za konsolidacijo razmer v Grčiji onemogočena.

Neprestano Roattovo izdajstvo.

Se za časa Cavallera je Roatta odkrito izdal svojega zaveznika. V sporazumu z Ambrosijem je namreč oborožil in z italijanskim živčnem podpiral srbske čete, torej one tolpe, ki so bile na padale dan in noč iz zasede nemške čete. Ko je pa nemško vrhovno poveljstvo zahtevalo razorožitev četnikov, je na to sicer v popolnem sporazumu in v najboljši veri prišel generalni polkovnik Cavallero, toda general Ambrosio kot šef generalnega štaba suhozemske vojske in general Roatta sta kratkoma sabotirala ta povelja.

Se več: Roatta je sistematično podpiral četnike v njihovi borbi proti Nemcem. Začetne skupne operacije pa je poizkušal zavleči ali Ambrosio, ali pa so jih Italijani tako preprečili, da so izpraznili cela od njih zasedena ozemlja in jih prepustili četnikom. Roatta je odkrito priznal nemškemu poveljniku, s katerim se je pogajal, da znujno potrebuje teh okoli 19.000 četnikov za lastne zaščitne naloge in jih ne more pogrešati, kar ga na drugi strani ni oviralo, da je dopuščal najgrozovitejše izpade svojih čet proti srbskemu bivalstvu. Čim so pa nemška oblastva zvedela za takšne grozovitosti, so sama ostro nastopila proti Roatti in njegovemu štabu, da so lahko preprečila vsaj najhujše izpade; saj si je nemško vodstvo v glavnem prizadevalo pomiriti to ozemlje.

S tolovaji za isto mizo.

Ta razvoj je dosegel svoje prve dramatske viške, ko so odklonili italijanski generali pri operacijah nemških oddelkov proti tem tolpom v februarju l. 1943 nemškemu zavezniku svojo podporo in so se Roatti podložni generali vdeli s tolovaji za isto mizo in z njimi vodili pogajanja o prostem odhodu.

Roatta je vodil vse to podpiranje tolpe pod geslom »borbe proti komunizmu«. Na ta način je poizkušal slepiti nemška poveljstva. Prve skupne akcije proti komunističnim tolpom, ki jih je vodil v Moskvi izsolani Tito, pa dokazujejo, da se je Roatta tudi v tej borbi odločil za izdajstvo.

Roatta je ukazal poveljnikom italijanskih oddelkov, da ne izvedejo svojih operacij ob z nemškimi poveljstvi dogovorjenem času in se tako nudi upornikom vso možnost umika in so se le-ti utegnili zasidrati na drugih položajih in izpopolniti svojo organizacijo.

Poleg tega si je Roatta še drznil zahtevati vključitev hrvatskih oddelkov v italijanske divizije, samo da je lahko izločil vse protisile. Prizadeval si je torej ne samo da prepreči konsolidacijo mlade hrvatske države in jo v interesu dinastično-reakcionarnih krogov privede do padca, ampak je že tedaj poizkušal ustvariti na Jadransko bazo za anglo-ameriško prednostje.

Popolnoma se strinja s težnjo tega italijanskega armadnega poveljnika, če je pri pogajanjih z nemškimi generali vedno znova namigaval, da je vendar najboljša, ako prepustijo njemu vrhovno poveljstvo nad vsemi nastopi na področju Hrvatske, Črne gore in Albanije. Če bi nemško vrhovno poveljstvo, ki je pa že dovolj dobro sprejelo gledalo spletkarstvo tega častihlepnega, hladnokrvnega in brezobzirnega nasprotnika, sprejelo to zahtevo, potem bi bili kmalu Hrvatska in Črna gora naravnost uničeni.

Položaj na Balkanu se tudi potem ni prav nič spremenil, ko je Roatta zapustil Balkan ter prevzel vrhovno poveljstvo nad 6. italijansko armado na Siciliji. Roattov naslednik je postal general Robotti, ki je, kakor njegov prednik, skušal skupne nemško-italijanske operacije proti komunističnim banditom s tem onemogočiti, da je sovražnika, ki je polagoma postal navaren, vedno znova izpuščal skozi italijanske bojne črte v nedostopna gorovja.

To poročilo je samo del celotnega poročila, ki je vse skupaj en sam dokaz, kako so ti ljudje spletkarili in kovali izdaje. Nazadnje so, kakor poročilo h koncu dokazuje, hoteli Nemce v Italiji ujeti in izročiti sovražniku. To so jim Nemci s lahkoto preprečili, kakor smo sami videli tudi na naših tleh, ker ta sorta vojščakov je pač sposobna spletkariti, ne pa se vojskovati.

Tri milijarde škode 12.000 mrličev ne bo nič oživilo

Zdaj je jasno, kako so se komunisti bojevali proti okupatorju: Od vsega začetka so z njim skupaj igrali pod eno odelo, zraven pa so si nađevali naslov »narodnih osvobodilcev«. Vse njihovo početje pa je bila ena sama velikanska izdaja, ki se je samo zato posrečila, ker so med nami slepci komunistom verjeli, češ da gre res za osvoboditev, in pa, ker je badoglievski okupator tako ravnal, da je komuniste ščitil in reševal.

Od vsega začetka je bilo smešno in neumno govoriti, da bodo ti ljudje pognali okupatorja iz dežele. Kdor je videl to armado Badoglievih vojščakov, si je takoj bil na jasnem, da teh ne bo treba niti poditi iz naše dežele, ker bodo v ugodnem trenutku sami radi šli. Potrebna bi bila zgolj nekaka narodna straža, da bi ob svojem pobegu od nas preveč našega narodnega premoženja ne odnesli. Ko bi bili vzeli s seboj tiste babe, ki so se z njimi vlačile kot sotrudnice OF, bi jim tega nihče ne bil branil, še celo sami bi jih bili pogonali za njimi, da bi bil naš narod enkrat za vselej rešen te gnojne jame, odkoder se je ta okuženi ženski svet jemal.

Prav tako jasno nam je postalo, da Badoglievi nikoli ne bodo pri nas iztrebili komunizma, ker ga niso hoteli ne znati in mogli, že lansko leto je za vsakega poznavalca naših razmer bilo jasno, da bi bil zadostoval dobro močan in discipliniran slovenski bataljon, pa bi bil očistil vso našo pokrajino. Tako pa cele badoglievske divizije tega niso zmogle, zaradi česar je bilo jasno, da tega ne marajo. Zdaj so dokazi dani, da je to res bilo tako. Okupator in komunist sta se igrala s slovensko narodno nesrečo. Zato, da je Badoglievec lahko šaril po naši zemlji in mu ni bilo treba iti v Rusijo ali v Afriko, kamor mu ni dišalo, je vzdrževal tukaj komunistične tolpe, da se je lahko izgovarjal, da je tukaj potreben.

Komunisti pa so okupatorju bili hvaležni, da jih tako ščiti. Zato na dolenski progi niso napadali vojaških vlakov, temveč zmeraj samo tiste vlake, v katerih so se vozili slovenski rojaki. Komunisti ni napadal okupatorjevih čet, marveč iz zasede zgolj vaške straže, ki so mu bile edine nevarne. Toda te niso smele same od sebe nikdar nastopiti zoper komuniste, ki so bili pod varstvom okupatorja, kar je nazadnje uvidel sleherni borec v vaških stražah.

Zato pa sta oba — okupator in »osvobodilec« — družno uničevala slovensko narodno premoženje ter slovenska življenja. Strahotne so te številke, ki jih je bil izračunal članek v »Slovenskem domu« pretekli četrti. Naj navedemo zgolj njegove račune, ki kliče po obračunu!

Okupator in »osvobodilec« sta zgolj v letih 1941 in 1942 uničila, razdejala ali požgala slovenskih poslopj za več kot *pol milijarde* lit. To so podatki zavarovalnic. Ker pa je medtem vrednost lire do danes vsaj za 25% padla in ker je leta 1943 bilo novo razdejano, znaša ta škoda najmanj *eno milijardo*! Odkod naj vzamemo ta denar?

V tem pa niso vračunane vrednosti, ki se sploh plačati ne dajo, ker je bilo »uničenih« nešteto dragocenih stvari, ki se niti nadomestiti več ne dajo.

Izropanega in drugače uničenega blaga po hišah je po vsej deželi bilo najmanj za 300 milijonov lit. — Okupator je velel izsekavati široke pasove gozdov ob železnicah in cestah. S tem so okupatorjevi ljubimci v kratkem obogateli, medtem ko je kmet bil kar oropan. Tako je izračunano, da je bilo uničenega do pol milijarde lit našega gozda. — Živine, prašičev, perutnine itd. je našemu kmetu bilo uničeno ali odvzeto najmanj za 150 milijonov lit.

Tukaj pa niso še vštete javne naprave, ki so bile uničene. Mostovi, ceste, železnice, lokomotive — vse to je naše narodno premoženje, ki ga je samo na Dolenskem šlo v nič za najmanj 300 milijonov lit.

In še ni všteta velikanska škoda, ko je vse gospodarsko delo zastalo, kar znaša nove stotine milijonov. Članek izračunava, da je vse škode ta igra naše ljudstvo vnela najmanj 3 milijarde lit!

Zraven vsega tega pa je treba računati, da je do 8. septembra bilo ubitih najmanj 12.000 Slo-

vencev. Moramo reči, kar Srbi venomer ponavljajo: Iz suženjstva se reši, iz groba nikoli! Kaj nam pomaga najlepša svoboda, če pa je narod mrtve.

Vse to ogromno gorje, ki ga kažejo te številke, se je zgrnilo nad nas po zaslugi komunistov, kateri so pod firmo »osvobodilnega boja« začeli med slovenskim narodom pripravljati svetovno revolucijo. Seveda so to storili po navodilih iz

»Hrvatski Narod« z dne 15. t. m. objavlja v članku »Usoda tistih, ki se pridružijo velikosrbskim komunističnim tolpac« zanimivo poročilo o justifikaciji nekaterih vodilnih partizanov v Bosni. Ozadje te nasilne odstranitve partizanskih veličin je po informacijah vodilnega hrvatskega dnevnika zadnji Titov poziv Mihajlovičevim odmetniškim skupinam za skupno nastopanje proti sedanji Hrvatski, do katerega je prišlo po izdaji italijanske kraljeve hiše in Badoglieve vojske in nekajdnevni zasedbi nekaterih dalmatinskih mest po partizanih. Do sporazuma pa med voditeljema odmetništva v Bosni ni prišlo, ker je vodja partizanov Tito slepo orodje boljševiške moskovske vlade in Kominterne, Mihajlovič pa eksponent Londona ter je vsak zahteval voditeljsko mesto zase. Ker vprašanje ni bilo mogoče rešiti sporazumno, je po zadrževanju »Hrvatskega Naroda« posegla vmes znana angleška organizacija, ki sedaj svoje ekipe izvršuje potom Mihajlovičevih eksponentov.

In prve glave vodilnih partizanov so že pričele padati. So to dr. Sima Milošević, dr. Dean

Moskve in po sokrivdi tistih duševnih tepcev, ki so mislili, da bo vojske takoj konec, kakor hitro se naš milijonski narod pokaže na bojišču. Sokrivi so tudi tisti omejenici, ki mislijo, da bodo to, česar stotilijonski narodi niso zmogli, lahko zmogli zdesetkovani Slovenci. Taka neumnost je grešna in kazniva. Niso pa samo taki tepci pomagali, marveč so komunistom pomagali tudi zavestni špekulanti, ki so s pomočjo komunistov po mrtvih slovenskih truplih in po slovenskih pogoriščih hoteli priti na vrh. Vse te zdaj kličemo na odgovor.

Obračun se je zdaj pričel. Komunistična vlada na Dolenskem že bega iz kraja v kraj. Zadnje dejanje te krvave žaloigre se zdaj odigrava. Slovenska kri spet teče po krivdi zapeljivcev. Naj bi bila zadnja ta zdaj prelita kri, ki se glasneje kriči po kazni vseh tistih, ki so jo zakrivil!

Partizanske glave so začele padati

Popovič in Ivan Goran Kovačič. Vse te so Mihajlovičevi eksponenti postrelili v vasi Vrbici pri Foči. Dr. Sima Milošević je bil svoječasno profesor na beograjski univerzi ter je zavzemal vodilno mesto med srbskimi komunisti. V partizanski organizaciji je bil član osrednjega izvršilnega odbora. Dr. Dean Popovič je bil Titov zaupnik in njegov intimni sodelavec. Ivan Goran Kovačič je pa hrvatski književnik ter je bil v družbi omenjenih partizanskih veličin.

»Hrvatski Narod« v omenjenem članku končno navaja, da je o tej justifikaciji vodilnih komunistov poročala tudi tajna radijska postaja »Slobodna Jugoslavija«, za katero je znano, da je čisto komunistična in nima svojega sedeža na ozemlju bivše Jugoslavije, temveč v Kavkazu blizu Tiflisa in oddaja v svet samo tista poročila, ki jih odobri boljševiška Moskva in Kominterni ter je vrgla v svet besen Titov protest zaradi tega »zverinskega obračunavanja« ter za ta umor znanih komunistov javno obtožuje Dražo Mihajloviča in vse njegove varuhe in iznemestvu.

Ruski kazak ujetemu komunistu

V zadnji številki »Domoljuba« smo namignili, da bi utegnili naši komunisti kaj kmalu občutiti kaznisko orodje. Tista številka še ni bila dotiskana, ko so ruski kazaki res že prišli v Ljubljano. Zdaj so odšli naprej na podeželje. Pretekli teden so na Vrhniko pripeljali dva ujeta partizana, izmed katerih je eden bil mlad komunist. Mlad kazaki častnik je stopil k ujetniku ter ga sprva mirno nagovoril nekako takole:

»Hej, dečko, lepo uniformo imaš! Harašo! Tako imajo komunisti, kaj ne? Komuniste se greš, kaj? Harašo! Ampak jaz ti bom že pokazal, kaj se pravi biti komunist! Nas je tri sto tisoč, pa vam bomo pokazali! Vidiš tamle jarek? Vanj vas bomo pometali in vas vanj zasuli! Harašo! Komuniste se greš, dečko? Ali veš, da sem tudi jaz bil komunist, dolga leta komunist? In zato vem, kaj se to pravi! Vidiš, dečko, kot bivši komunist vem, da za komunisti ni nobenega zakona, ker ni nobenega zakona nismo poznali proti nikomur! Tako so nas naučili. Zdaj to veš in vedi, da tudi zdaj do vas ne homo nobenega zakona poznali! Dovolj smo trpeli od komunizma, zdaj mora tega biti konec povsod, kjer koli se pokažemo! Mi nismo poznali ne zakona, ne družine, ne lastnine, ne doma, ne pravice. Vi pa ste vse to imeli, pa norci silite v pekel, ki se ga ruski narod otesa in se ga bo otesel. K temu homo pripomogli mi, ki nas je že na stolisočel! Ne boste tega pekla razširjali še drugod! Zato boste čutili, kaj je kazniska pest! Harašo!

Bled in prepaden je jetnik poslušal te besede. Če ni vsake besede razumel, je pa dovolj razumel kretanje kaznjskega bojevnik, ki so bile dovolj različne. — Tega dogodka si nismo izmislili, marveč se je resnično tako zgodilo. Znano nam je tudi ime tistega ujetega partizana, ki je doma nekje iz Gorenjskega. Fant je bil kot dijak interniran v Gonarsu. Ko se je vračal, je kot komunistično navdahnjen interniraneec rajši odšel k partizanom v hribe, kakor da bi se bil vrnil domov. Zdaj že gotovo obžaluje svoje nesposmetno početje.

Okrog sosedov

s »Iz groba nikad.« Po posameznih srbskih mestih in večjih krajih so bila v zadnjem času zopet velika ljudska zborovanja. Številnim poslušalcem so govorili sedanji voditelji srbskega naroda in predstavniki srbskega kulturnega in gospodarskega življenja. Vsi brez izjeme so poudarjali nužno potrebo, da se narod še tesneje oklene svojih voditeljev, ki mu hočejo dobro, da bo tako združen in notranje složen lahko premagal vse težkoč sedanjega vojnega časa, se izognil vsem nevarnostim, ki groze njegovemu nadaljnjemu obstanku, in si zagotovijo pošteno in lepo bodočnost. Vsi brez izjeme naj si pokličejo v spomin stari srbski pregovor: Iz ropstva ikad, iz groba nikad. Po njem naj se tudi ravnajo, ker je to danes potrebno bolj, kakor pa kdaj koli poprej!

s Stoletna borba za Jadran. Pod tem naslovom je »Nova Hrvatska« nedavno objavila uvodnik, ki se končuje z naslednjim odstavkom: »Naši ljudje, ki so pred okupatorjevim terorjem bežali v gozdove, se vračajo na svoje domove in odzivajo Poglavinikovemu klicu, pripravljeni skupaj s državnimi oblastmi služiti sebi, svojemu narodu in svoji domovini.«

s V boju proti komunizmu. Načelnik hrvatske propagande Kovačič je govoril ono nedeljo popoldne po radiu o delovanju banditov in o njihovem uničevanju. Kovačič je rekel, da je znano, da hočejo Mihajlovičevi četniki in Titovi partizani uničiti hrvatsko državo ter jo spraviti v komunistično sužnost. Njihova želja je, da bi delavce, obrtnike, državni nameštence in kmet ostali zato brez življenjskih potrebščin, da bi se iz obupa odločili za komunizem.

s Posledice Badoglieve izdaje. Po izdaji Badoglieve vojske je hrvatski prosvetni minister s svojo naredbo spremenil tudi določila naredb o poučevanju živih tujih jezikov v hrvatskih srednjih šolah. Ta naredba je prej določala, da so v hrvatskih srednjih šolah poleg nemščine poučujo tudi italijanščina. Glede poučevanja italijanščine je sedaj določilo v omenjeni odredbi odpadlo ter se od sedaj naprej po hrvatskih srednjih šolah poučuje od živih jezikov samo nemščina.

NOVI GROBOVI

† Cilka Krekova

V Ljubljani je v petek, dne 2. oktobra, zatisnila svoje oči gdnja Cilka Krekova, sestra rajnega velikega Janeza Evangelista Kreka. Rajnica je svojemu bratu z vso ljubeznijo stregla in gosposlino ter z njim delila skrb in težave, ker je rajni Evangelist že prve dni v mesecu navadno vse, kar je dobil, razdal revnim. Njena zasluga je, da je dr. Krek mogel zgraditi si s pomočjo zadruge svojo hišo, ki je zdaj last društva Krek. Dasi Cilka ni mnogo hodila v šole, se je doma pri bratu tolikanj izobrazila, da se je do dobra naučila nemščine, francoščine in ruščine. Tako je lahko kmalu sodelovala v društvi, ki jih je bil njen brat ustanovil. Delovala je tudi pri drugih društvi, zlasti dobroteljskih. Ob času majniške deklaracije je ona kot zastopnica katoliškega slovenskega ženstva dr. Korošcu izročila podpise za deklaracijo. Mnogo je tudi predavala, zlasti o gosposlinstvu. Vsak teden je s svojimi prispevki sodelovala tudi pri »Domoljubu«, ko je pridno delala za gosposlinsko prilogo. Le zadnje mesece so njeni prispevki izostali, ko je bila že hudo bolna. Bog ji bodi dober Plačnik!

† Anton Dokler

Pretekli petek dne 22. oktobra je v Ljubljani umrl vpokojeni gimnazijski ravnatelj ljublj. učiteljskega Anton Dokler, star 72 let. Rodil se je v Višnji vasi pri Celju, študiral gimnazijo v Celju in Novem mestu, profesor pa na Dunaju. Kot profesor je učil na gimnaziji v Kranju ter na ljubljanskem učiteljskem, kjer je postal ravnatelj. Bil je dober vzgojitelj mladine, izvrsten profesor

ter priden kakor naravnja. Zadnja leta je vodil Prosvetno knjižnico v Ljubljani ter se je ves posvetil temu delu. Kot profesor je pisal velikanski »Grško-slovenski slovar« ter prevode raznih grških in latinskih pisateljev. Bog mu podeli večni mir! Njegovi družini izrekamo svoje sožalje.

† Jože Marinko

V Ljubljani je umrl trgovec Josip Marinko, ki je kot krščanski mož podpiral dobrotelne ustanove. Bil je nekaj časa tudi član občinskega sveta. Večni mir njegovi duši, njegovim svojim naše sožalje!

V Celju je umrla 85letna Olga Schreiner, vdova po odličnem slovenskem vzgojvalcu, ravnatelju Schreinerju. — V pljuški bolnišnici je odšla v večnost Betti Slavičeva. — V večnost so odšli: Olga Rostohar iz Maribora, Ivan Gradišnik iz Studencev in Ema Behrbalk iz Ptuja. —

Kaj je NOVEGA

d Poročila sta se v župni cerkvi v Ljubljani magistratna uradnica Ruta Kobal in krojaški mojster Valentin Rogelj. Bilo srečno!

d Nove odredbe pristojnosti oblasti so izšle pod sledečimi naslovi: Ureditev oddajanja stanovanj, Dospelost davkov, Važno opozorilo za hišne lastnike v Ljubljani, Osamosvojitve Blagajne za rodbinske doklade v Ljubljanski pokrajini, Ukinitve nadzorstva nad Slovenskim planinskim društvom, Zvišanje radijske naročnine.

d Treh vrst moko se sedaj dobile gospodinje in vendar vse še vedno niso zadovoljne, čeprav tako dobre moke že dolgo nismo imeli. Veržniki in sleparski trgovci namreč skušajo prepričati, da je lepi pšenični moki primešana fižolova moka. Partizanske in veržniške laži seveda tudi zaradi moče hočejo zaneti nezadovoljnost med prebivalstvom, še posebno se pa z nezaupanjem v pšenično moko hočejo okoristiti nekateri trgovci, da bi jim bela pšenična moka ostala za umazane veržniške kupčije. V resnici je pa pšenična moka 82 odstotna brez kakršnih koli primesi, kar je ugotovil tudi kemični laboratorij za preizkušanje živil na mestnem tržnem uradu. Zelo lepa je tudi 82 odstotna brežkarnična moka, a posebno priporočljiva je 92 odstotna ržena moka.

d 70 letnico svojega življenja je praznovala Urška Seifert iz Zg. Šiške. Bog jo ohrani še mnogo let!

d Pridelovalci zelja ali repe, ki imajo pridelke onstran bloka in bi zelje radi pripeljali v Ljubljano, dobijo dovolilnice na Prevodu, Novi trg 4. Prej pa si morajo še preskrbeti potrdilo občine, na področju katere so pridelali zelje ali repo.

d Čevljarje opozarja pristojna oblast, da morajo za polnovne čevlje pobirati ravno toliko točk, kakor za nove čevlje.

d Neko noč je nastal požar v gospodarskem poslopiju posestnika Petra Grašiča v Strahinju v občini Naklo. Iz svinjaka je prešel ogenj na hišo in jo delno uprepil. Gasilci so pomagali, da ni zgorela vsa vas.

d Zbirke za domobrance smejo izvrševati samo osebe, ki imajo pri sebi posebna pooblastila s podpisom načelnika pokrajinske uprave.

d Na bojišču so s Sp. Stajerskega še padli: Ladislav Bizjak, Anton Ladinec in Franci Cvetko. Pri Novorosijsku je umrl junaške smrti Celjan 25 letni Ksaver Jerič, sin posojilničnega ravnatelja. —

d Popravi. Zadnjič je bila v »Domoljubu« tudi slika objadranskega gradu »Miramare«. Pravičen podpis se glasi: Grad pokojnega mehnikarskega cesarja in avstrijskega nadvojvode Maksimilijana — Miramar.

d 75 letnico rojstva je praznovala Vita Zupančičeva, upokojena učiteljica ljubljanske gluho-nemnice. Živela!

d Delniško družbo »Elektrarna Škofja Loka in okolice« z glavnico 250.000 mark so vpisali v trgovinski register v Škofji Loki. Člani upravnega sveta so: Franc Heinrihar st. kot predsednik ter Franc Dolenc in Pavel Hafner kot člana.

d O pestrem življenju na Grmadi in Šmarni gori poroča celovški dnevnik. Pravi, da je Grmada polna različnih kač, sokolov, fazanov in polhov. Lovci zasledijo tudi lisice, kune in jazbeci in kdor ima srečo, naleti tudi na risa.

d Generalni tajnik ljubljanske občine opravlja posele ljubljanskega župana, dokler ne bodo postavili novega.

V Slovenski vasi sta umrli Neža Murko in Ana Matjažič. — V Grobelnem je umrl Janez Sluga, dolgoletni postajenačelnik. — V hiralnici križevniškega reda v Muretinah pri Sv. Marjeti niže Ptuja je zaspal v Gospodu zlatomašnik, 85 letni bivši župnik, svetnik p. Alfonz Svet.

V Ljubljani so umrli: vzorna gospodinja v ljudski kuhinji Ana Vode, mati znanega gledališkega igralca-umetnika, 82 letna Uršula Pečkova rojena Modičeva, redovnica s. Kajetana Zemljčič, vdova višjega sodnega svetnika v p. Erna Modič in Ana Lampe. — Naj počivajo v miru! Preostalo tolaži Bog!

d Sposobnim za dajanje krvi. Uprava splošne bolnišnice v Ljubljani vabi osebe obojega spola v starosti 20 do 50 let, ki menijo, da so sposobne za dajanje krvi, naj se javijo vsak ponedeljek med 9—11 na I. kirurški oddelku v svrhu pregleda krvi in zdravniške preiskave. Vsakdo naj prinese dve sliki za legitimacijo. Honorar za dajanje krvi se je povzkal od 50 centesimov na 1 lito. Vrh dele prejme dajalec krvi tudi dodatno živilsko nakaznico za kruh in meso.

d Mino so našli otroci na travniku pri Kozarjih. Zafeli so jo obmetavali s kamenjem in mina je eksplodirala. Pri tem so bili ranjeni 9-letni Ivan Gregorka, 10-letni Bogomir Artač in njegov 5-letni brat Milan.

d 900 gramov telak krompir je izkopal na svoji njivi posestnika Jeričeva v Rogatecu.

d Gorenjsko občino Dobrovo je pristojna oblast s 1. oktobrom združila z Jesenicami.

d Biserne poroke sta praznovala te dni v okolici Ptuja Franc in Marija Menzoni.

d V preteklem šolskem letu so delali zaključni izpit dijaki, ki so dovršili šele tretji razred srednje šole. Zdej je šef pokrajinske uprave predsednik g. general Rupnik dotično odredbo bivšeg. Visok, komisarja razveljavil in vpostavljal stari položaj. Zelja staršev in vseh priznanih šolnikov je, da bi malo maturo sploh odpravili. Nai bi sedanja dalekovidna, ljudstvu naklonjena oblast tudi to željo še letos izvedla, saj je njena izpopolnitev nujno potrebna in upravičena zlasti v vojnem času.

d Večerni vlak, ki je odhajal iz Ljubljane proti Postojni doslej ob 18.15, vozi od 10. oktobra dalje iz Ljubljane ob 17.30.

d Redne radijske oddaje Slovenske domobranske legije so ob nedeljah od 11.30 do 12 in ob torkih in petkih od 19 do 19.30.

d Zahvalni praznik za žetev na Gorenjskem je bil ono nedeljo prvič v Kranjski gori. Zbralo se je mnogo ljudstva.

d Hude kazni za črne borzijance. Lastnik Zage Peter Popovič od Sv. Križa je bil obsojen na smrt, Franc Šober, trgovec iz Pristave, na 10 let ječe in 10.000 mark globe. Franc Debelak iz Škofje Loke na 8 let ječe in 10.000 mark kazni, Franc Rotter, trgovec iz Tržiča na 6 let ječe in 5000 mark globe.

d Letos je minilo 346 let, odkar je bivala ob Vrbskem jezeru prva letovišarka nadvojvodinja Eleonora. Leta 1941 je bilo tam 260.000, lani pa 350.000 gostov. Celovski tramvaj je prevozil v letošnji letoviški dobi 16 milijonov potnikov, po jezeru se je pa vozilo 451.000 gostov.

d V trdih bojih na Siciliji je padel Wilhelm Kolleger, glavni urednik narodno-socialističnega dnevnika »Kärntner Grenzrufer« v Celovcu.

d Za hišne lastnike. Vsi oni lastniki hiš, ki imajo iz katerega koli vzroka prazna stanovanja ali druge hišne dele, se opozarjajo, da prijavijo v smislu zakona o neposrednih davkih prosto stanovanje najkasneje tekom 14 dni po izpraznitvi davni upravi.

d Dvojni umor. V poznih večernih urah 9. oktobra sta bila ubita na svojem stanovanju v Domžalah Karel in Katarina Medvedšek. Morilec je izvršil zločin z nožem. Po izvršenem zločinu je na begu pustil okrvavljeno suknjo.

d Ljubljanske in druge nezgode. V protezni delavnici zaposleni mizar, 57 letni Rudolf Dimnik, je na hodniku Pred škofoj padel in si poškodoval desno nogo. — Hčerka trgovskega pomočnika, 12 letna Nada Vidrihova, si je pri padcu s kolesa poškodovala glavo. — Tramvaj je povozil brezposelno delavko, v Novih Jaršah stanujočo Antonijo Košeninovo, ki je dobila poškodbe po glavi in životu. — Pri padcu si je zlomil desno nogo 40 letni posestnik Jože Rozman. — Huda nesreča se je primerila na železniški progi med gorenjskim kolodvorom in arsenalom. Stroj je v prsni koš pritisnil 40 letnega železniškega uradnika Ludvika Maklara. Med prevozom v bolnišnico je podlegel poškodbam. — Na Miklošičevi cesti je avto podrl 41 letno ženo elektromonterja Ljudmilo Svetlovo. Dobila je poškodbe po glavi. — Na Cesti dveh cesarjev je 12 letni Milan Fince padel z drevesa na kup razbitega stekla. Močno si je porezal obe nogi. — Na Tyrševi cesti je avto podrl 14 letnega sina sprevednika čestne železnice Emila Zdešarja, ki je dobil poškodbe po glavi. — V Logatcu je posestnikov sin France Bezek padel z lestve in si pretrlesel možgane.

d Novo veliko sodobno mlekarno so odprli te dni v Ptuj. Ta bo znatno pripomogla k samookrbi Spodnje Stajerske z maslom.

11

Prvi lov.

Pri vsem delu, ki sem ga imel z ureditvijo novega bivališča, pa nisem zanemaril izletov po otoku. V trdnjavi sami sem uredil kottiček, ki sem ga imenoval kuhinja. Tukaj sem si zgradil ognjišče, ki sem ga opremil celo z verigami. Drv sem imel več kot dovolj in tudi kresilo sem si kmalu prekrbel. Samo nekaj mi je še manjkalo: hrana, ki naj bi jo skuhal. Ne morem vam popisati, kako zelo sem si želel svežega mesa. Ker sem spoznal, da divjačina noče priti k meni, mi ni preostalo drugega, kakor da sem jo šel iskat sam. A kam? To je bilo drugo vprašanje.

Ko sem bil na pohodu s svojo neločljivo prijateljico, puško...

Koliko časa sem taval okrog brez uspeha. Skoraj bi si bil mislil, da sta oba zajčka, ki sem ju videl prvi dan, bila nekaka ogleduha, ki sta obvestila vse svoje tovariše, da so se umaknili pred novo zverino, ki je do zdaj še nikdar niso vidli.

Vztrajno delo pa le doseže uspeh. Nekega dne, ko sem bil na pohodu s svojo neločljivo prijateljico — puško — sem nenadoma zagledal nekaj koz, ki so se brezskrbno pasle na pobočju nekega hriba. Nemogoče je popisati moje presenečenje. Kar trepetal sem od veselja.

Težava je bila v tem, da bi se jim približal, ne da bi me opazile. Imele so brez dvoma oster vid in sluh. Če me zagledajo, bodo takoj zbežale v goščavo, kjer jih ne bom mogel več zasledovati.

Pomislil sem na to, kar sem o teh živalih slišal v šoli. Spomnil sem se, da njihovo oko ne more videti stvari, ki so višje od njih, ker imajo glavo vedno obrnjeno k tlu. Če mi torej uspe, da pridem na hrib višje od mesta, kjer so se pasle, me ne bodo opa-

zile. Nemudoma sem izvedel ta načrt in tudi uspel.

Dospel sem po velikem ovinku na vrh gore in se od tod spustil navzdol po pobočju v bližino črede, ki se je še vedno mirno pasla. Ko sem prišel že dovolj blizu, sem pokleknil za skalo in pomeril na krasno žival. Bum... Razume se, da so živali začele bežati na vse strani. Ko se je smodnikov dim porazgubil, so bile že vse zelo daleč, razen tiste, na katero sem streljal, in malega mladiča, ki je ostal pri materi.

Približal sem se plenu... Priznati moram, da sem bil ginjen ob pogledu na ubogo živalco, ki je meketala poleg mrtve matere. Zdelo se mi je, da me s svojim žalostnim glaskom vprašuje: »Zakaj si umoril mojo mamo? Kaj ti je storila hudega?...« Žal je zmagala pravica močnejšega. Naprtil sem si mrtvo žival na ramena, ne da bi si upal storiti kaj žalega mladiču, ki je šel za menoj, ali bolje za mrtvo materjo, do mojega bivališča.

Ko sem dospel do doma, sem položil mrtvo žival na tla, vzel v naročje mladiča in ga nesel preko zidu v trdnjavo.

Sklenil sem, da bom obdržal to ljubko živalco, da mi bo delala družbo. Žal pa je nisem mogel pripraviti do tega, da bi kaj jedla. Neprestano je žalostno meketala, da me je kar srce bolelo. Ker je nisem mogel gledati, da bi mi počasi umirala od lakote, sem bil prisiljen, da sem jo ubil.

Lahko si mislite, kak izvrsten kuhar sem postal in kako okusne obede sem si pripravljval. Ker pa se mi ni tako kmalu več posrečil lov, sem moral stediti z mesom. V votlini sem imel zelo hladni kottiček, kjer je meso ostalo sveže več dni.

Žalostna razmišljanja. Kako sem si naredil koledar.

V času, ko sem si gradil bivališče in spravljval na varno svoje reči, mi ni ostajalo mnogo časa, da bi razmišljal o svoji žalostni usodi. Ko se je znočilo, sem se vrgel na ležišče, kjer sem v hitu zaspal in trdno spal do jutra. Zjutraj pa sem se zopet lotil dela, ki me je zaposlilo do večera. Tako je šlo iz dneva v dan.

Mladič je šel za menoj

Ko pa nisem imel dela, posebno ob deževnih dneh, so me začele napadati žalostne misli. Moj položaj se mi je zdel obupen, ker nisem videl nikakega izhoda. Vihar me je vrgel na ta otok, bog ve koliko sto milj daleč od obljubene zemlje. Do zdaj se nisem mogel ugotoviti, kje da sem. Zdelo se mi je, da me je Bog zapustil in da me je obsodil, da bom živel tukaj v revščini dolga leta dokler ne podležem. Jokal sem in obupaval. Nikakor se nisem mogel pomiriti in vzbujala se mi je strašna misel...

Tedaj pa se mi je zazdelo, da elišim v duši glas, ki me je grajal zaradi melodušnosti in premalo zaupanja v božjo Previdnost. Zdelo se mi je, da mi pravi: »Res je tvoj položaj zelo žalosten. Toda ali vas ni bilo enajst na ladji? Kaj se je zgodilo z ostalimi? Kdo te je rešil? Če te je rešil, ali ni storil to z določenim namenom? Ali more ta namen biti slab, če je on dober? Ali ni tvoj Oče? Zaupaj! Tvoja dobra mati moli še vedno zate.«

Ta misel me je pomirila. Padel sem na kolena in molil.

Po molitvi se mi je zdelo, da sem postal drug človek. Zdelo se mi je, da imam poleg sebe mamico in se pogovarjam z njo. Govoril sem zares in to mi je zelo dobro delo. Zdelo se mi je, da mi mati odgovarja. Nikdar nisem zaspal, ne da bi iztegnil roke, kakor sem delal, ko sem bil še otrok, da bi jo objel in poljubil na čelo, na lice in na usta. Zdelo se mi je, da me tudi mamica poljublja. Sladka prevara! — ki pa me je čudovito pomirila.

Na ta način sem mogel potrpežljivo prenašati to samotarsko življenje. Bil sem prepričan, da nisem zapuščen, ker je z menoj Bog in duh ljubljene matere. Želel sem razmišljati, kako naj se zaposlim, ker lenoba je izvor vsega zla.

Do tedaj se nisem zmenil za čas, namreč za dneve in mesece. Prišel sem že do tega, da se skoraj nisem mogel več spominjati, koliko dni sem že bil na otoku. Dolgo sem moral premišljevali in računati, da sem končno ugotovil, koliko noči sem že spal na otoku. Vedel sem, da je bilo 30. septembra, ko me je morje vrglo na obalo. Bilo je jesensko enokonočje. Sončni žarki so padali navpično na mojo glavo in opoldne sem imel svojo senco pod nogami. Iz tega sem spoznal, da je otok ležal le nekaj stopinj severno od ravnika.

Tako sem mogel dobro preračunati dneve. Zdelo se mi je potrebno, da si to zapišem tudi za bodoče, da se ne bom več znašel v podobnem položaju. Toda nisem imel niti papirja, niti peresa, niti črnila. Kaj naj storim? Zbil sem skupaj dve bruni v obliki križa in zasnil v zemljo. Na manjše bruno sem z nožem vrezal naslednje besede:

Dospel sem semkaj 30. septembra leta 1659.

Na straneh pa sem zaznamoval z zarezkami dneve bivanja na otoku. — Vsak dan sem naredil novo zarezo. Selo pozneje sem naredil za vsako

nedeljo večjo zarezo in še večjo sem začel vsakega meseca. Tako sem si naredil koledar. To delo mi je bilo v veliko razvedrilo, večje, kot bi si bil prej mogel misliti.

Izobražen človek potrebuje tudi duševne hrane in zato tudi meni ni zadostovalo samo stvarno življenje. Ker nisem imel nikogar, ki bi se s njim pogovarjal, sem si želel vsaj kako knjigo ali pa papir in ostale potrebitine za pisanje, da bi lahko napisal svoje misli, ki bi jih potem lahko prebiral, kar bi mi bilo v velike razvedrilo. Ti zapiski bi bili nekake ogledalo moje duše. A žal nisem imel ničesar... Pomislil pa sem, da so na ladji brez dvoma bile take stvari. — Čudno, da jih nisem videl. Ko sem odnašal blago z ladje, nisem niti pomislil na to.

Ko sem razmišljal o tem, se mi je zdelo, da sem v kapitanovi kabini videl te in še mnoge druge reči. Da bi se ne bil zmenil zanje?... Zdelo se mi je skoraj nemogoče. Če pa sem jih vzel s seboj, kje neki so bile?... Bržkone so zdrknile na dno morja takrat, ko se mi je prevrnil splav. Torej je bilo brez pomena, da bi si belil glavo.

Res nisem več razmišljal o tem. Nekega dne pa, ko sem nekaj iskal v velikem zaboju, kjer so bile spravljene raznovrstne stvari, sem nenadoma odkril papir, črnilo, razne morilne priprave, daljnogled in ne sam enega, ampak kar tri izvode svetega pisma. Odkril sem pravi zaklad.

Zdaj sem se spomnil, da sem te stvari pograbil v naglici, jih vrgel v zaboj, katerega sem potem napolnil z drugimi rečmi, tako da sem na ta drobniarijo popolnoma pozabil.

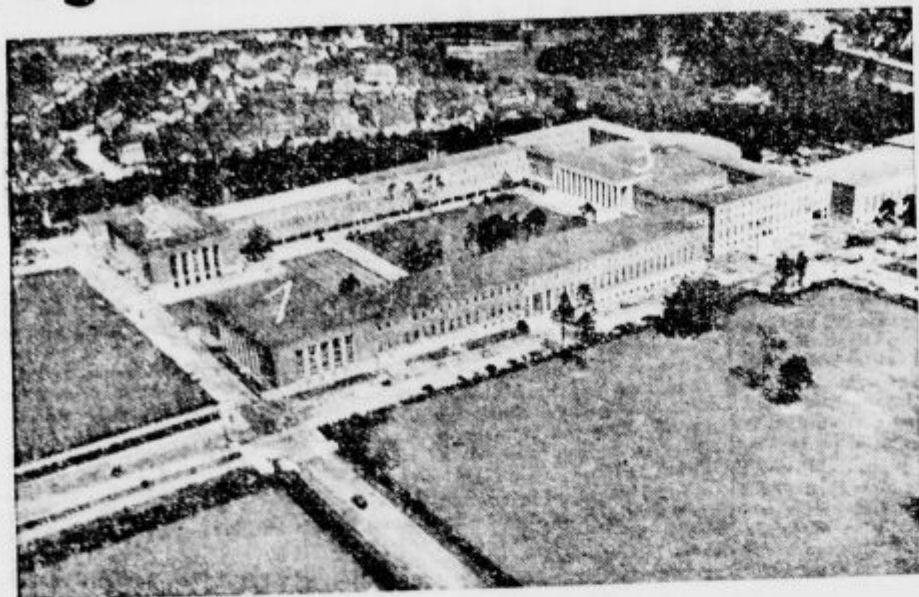
Dospel sem semkaj 30. septembra leta 1659.

Zdaj sem se tudi spomnil, da sem pozabil povedati, da sem si z ladje prinesel tudi tri tovariše, namreč dve mački in psa. Mački sem rešil na prvem splavu, pes pa je pozneje sam priplaval za menoj. Postal mi je zvest tovariš in me je zelo ljubil. Bil je tako pameten, da mu je manjkala le še govorica. Ne le, da ni mogel govoriti, revež niti lajati ni mogel. — Morda je izgubil glas, ko je med neurjem divje lajal od strahu ali pa zaradi dolgotrajnega stradanja. Ko sem prišel na ladjo, se je komaj še vlekel po krovu od slabosti. Moral sem ga nekaj dni krmiti na ladji, da si je opomogel. Uboga žival pa je bila poleg tega še gluha. Bil je torej gluho-nem pes. A kako me je imel rad in kako mi je bil hvaležen! Zdi se mi, da samo psi v resnici dobro poznajo lepo krepost, ki ji pravimo hvaležnost!...

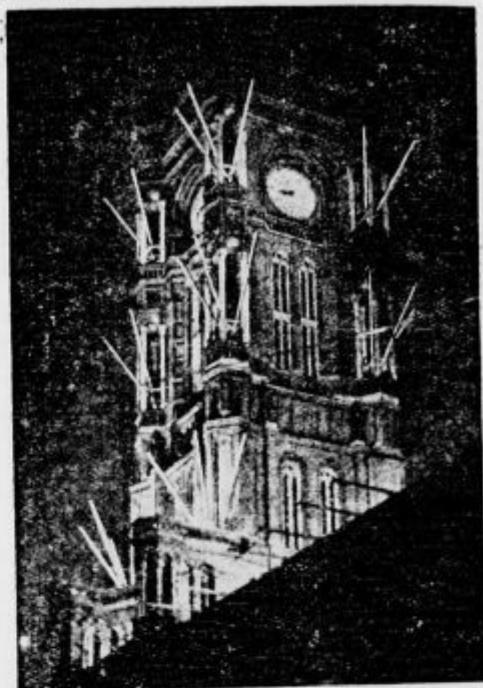
Bil sem zelo srečen, ko sem med drugimi stvarmi našel tudi črnlnik; a žal, je bil prazen. Za prvo silo sem vtil vanj nekoliko vode, ker je na dnu bilo nekoliko usedline. S tem sem si pomagal nekaj časa.

(Dalje prihodnjik.)

Pogled na nemško prestolnico

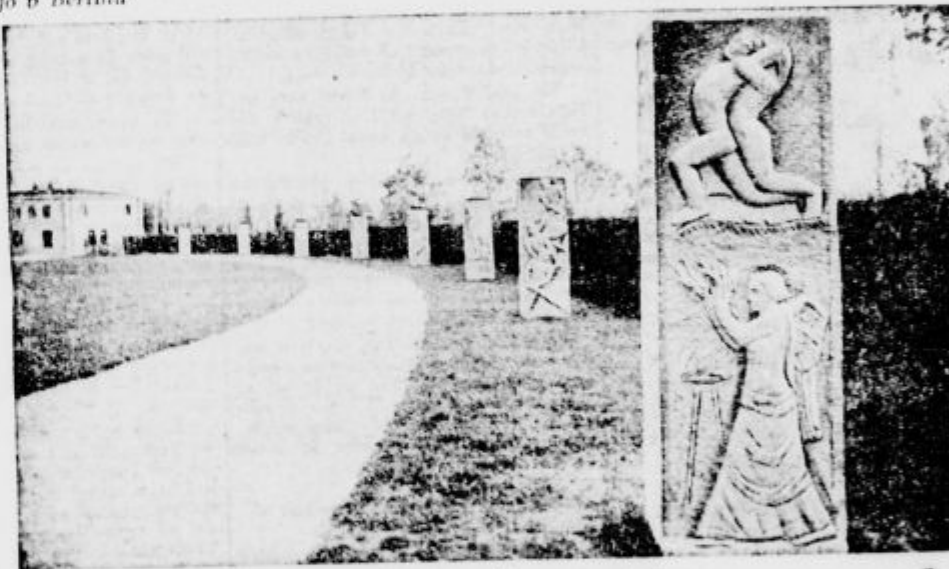
Zavod za telesno vzgojo v Berlinu

Magistrat v Berlinu

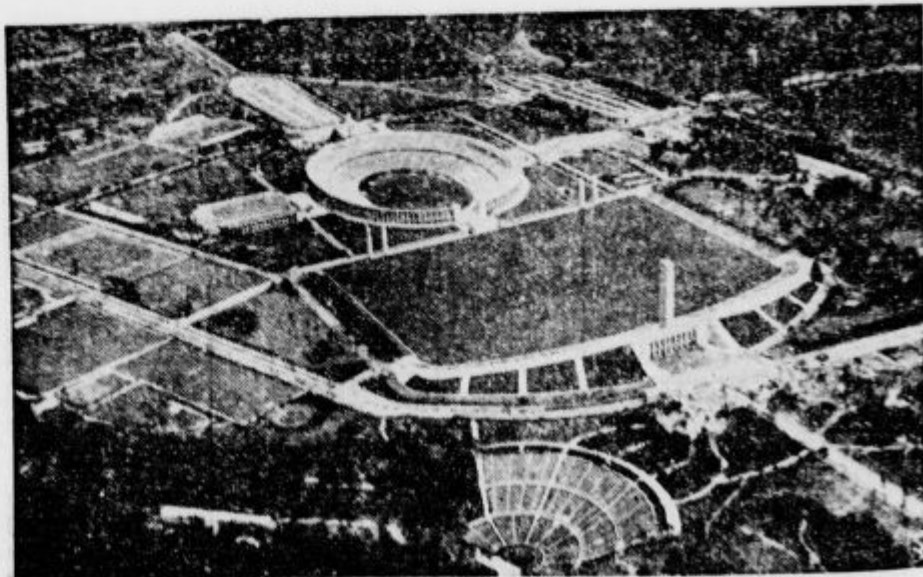
Berlinska telefonska centrala

Olimpiski drevored zmago v Berlinu

Berlinska palača Belvedere

Berlinsko državno športno polje

U. Mioni — V. Lovšin

Zgodovinski roman
iz časov sv. Pavla

RAHELA

Ne pa tako drugi starešine, ki so razen Manka in Sila starih spremljevalcev na Pavlovih potovanjih, Apostola narodov gledali z nekim nezaupanjem, boječ se, da bo postal nevaren prišepetalec, ki bo evangeliju več škodoval kakor koristil.

Zato je bil njihov pozdrav hladen.

Pavel predstavi Jakobu svoje spremljevalce. Ti so poklekali, da bi poljubili škofovo roko in ga prosili blagoslova. Ko pove Pavel o milostnici, ki so jo prinesli, so se obrazi starešin nekoliko razjasnili.

»Vsak prinaša milodare svoje Cerkve in ti so obilni, z ozirom na revščino darovalcev, ker, čeprav so nekateri imenitni in bogati po mesu prejeti krsti, je pa tudi res, da je velika večina spreobrnjenec iz vrst tistih, ki so revni, slabotni in nizki v očeh sveta,« začne Apostol. »Poganski spreobrnjenec so hvaležni spreobrnjenec iz obreze; vedó da so nerodovitna divja oljka za dobro olje; so hvaležni Izraelu za dar svete vere in materni Cerkvi, iz katere je prišla luč. Naša judovska zasluga je, da so prejeti Kristusa po mesu, ki je Bog blagoslovljen na veke. Vsak je daroval vsak teden, kar je mogel: mnogi so si zato pritrgovali najbolj potrebnega, da so vam poslali svoj novčič, ki ni milodar, kakor ga dajejo bogati revniki, marveč dardo, ki ga poklanjajo sinovi materi in hvaležni učenci učitelju, ki ga ljubijo.«

Odposlanci odlože darove na mizo. Bilo je umatno.

Jakob jih hvaležno sprejme.

»Gospod naj vas blagoslovi, ker ste se spomnili revne matere Cerkve in ste prišli na pomoč svetim, ki trpe. Naši premožni so obubožali iz ljubezni do Jezusa, toda tisti Bog, ki pozivlja pice pod nebo in skrbi za lilije na polju, je omehčal naša srca, možje, bratje, in odprl naše roke. Naj vas blagoslovi tisti Jezus, ki je rekel: Boljše je dajati, kakor prejemati.«

Pavel je pripovedoval velike reči, ki jih je Gospod storil med neverniki, ko je pomagal s svojim skromnim delom. Mala Azija je bila pridobljena za vero, evangelij so zanesli v Evropo, v Macedonijo; sami so bili v Filipih, Tesalonikih, Antiohiji. Derbaju in prav v daljni Dalmaciji, medtem ko je širil Peter evangelij v Rimu in Italiji. Povsod so cvetoče Cerkve in polne mladostnega navdušenja; Jezus ima povsod številne učence, ki so že trpeli zanj preganjanje in bolečine in so mu pokazali na tisoč načinov svoje ljubezni.

Po vsem svetu je torej poznan tisoč in tisoč ustnic slavi Boga Izraelov in njegovega Edinozjonega in božja obljuba se je uresničila v nekaj letih. Jezusa priznavajo tudi v kraljih, zelo oddaljenih od znanega sveta.

Pavlovi poslušalci so zelo ljubili Jezusa; apostolove besede niso ostale brez učinka na njihove duhove, niso mogli obojevati tistega, ki je ponesel Jezusovo ime v tako oddaljene pokrajine. Ali ni bil Bog Izraelov, ki je začel takoj svoj zmagoslavni pohod med neverniki? To zmagoslavje ni bilo pripisovati samo Pavlu; nekdo drugi je stal poleg njega in ga podpiral v razširjanju vesele novice, Jezus, ki je vodil svojega apostola. Obrazi prezbiterjev so se vedno bolj razjasnjevali, njihove oči so se blestevem v svetem navdušenju, bili so polni svetega veselja; nekateri so celo zalile solze in ko je Pavel končal z govorom, so vsi vstali, slavili Gospoda za milosti, ki jih je podelil poganskim dušam, ki jih je pripeljal k svojemu Edinozjoneu in so čestitali apostolu. Ko se je navdušenec nekoliko poleglo, stavi Jakob Pavlu nekatera vprašanja:

»Ali spreobrnjenec iz poganstva spoštujejo naše svete knjige?«

»Biblija jim je sveta, ker je božja beseda. Premišljujejo jo in se ponašajo, da so sinovi Abrahamovi po veri. Veliko je ime Boga Izraelov pri njih in čeprav se ravna po veri rimsko Cerkve, ki je glavna Cerkve in vera našega draga brata Petra, ne pozabljajo, da je Jeruzalemska Cerkve materna Cerkve.«

»Ali nas ne prezirajo, ker smo apostoli iz obreze?«

»Ti možje, ki sem jih pripeljal s seboj, so priča spoštovanja, ki ga imajo spreobrnjenec iz poganstva.«

»Odnosaji med spreobrnjenec iz poganstva in onimi iz obreze pa niso najboljši.«

Ponekod so nekoliko napeti; toda krivde prav gotovo ne nosijo spreobrnjenec iz poganstva; so oni iz obreze, ki sejejo seme razdora v Cerkvi; oni uče, da je obreza neobhodno potrebna, hočejo vsem nalagati breme Postave in obkrepujejo mene, da jim ga ne nalagam. Njihovi nauki rode zmedo in mnogi neverniki se ne spreobrnejo, ker se čutijo ločene in zapostavljene.«

»Problem poganov je že rešen. Nihče ne more spreminjati tega, kar je odločil Sveti Duh in mi. Odločili smo, da se zdrže tega, kar je darovano malikom in krvi in mesa zadušnih živali in nečistovanj.« Nihče ne sme nalagati večjih bremen niti obojati tistih, ki se ne drže Postave, ki je bila dana za obrezane, ne pa za neobrezane,« pravi Jakob.

Jakobove besede so dobre vplivale na Pavlove tovariše; kajti njihove Cerkve so bile večkrat vznemirjane od judovskih kristjanov. Dober vtis je napravil nanje Jakob s svojo avtoriteto, ki je kot bratranec Odrešenikov potrdil Pavlov nauk.

Kljub temu Jakob ni mogel preko ugovorov, ki so jih imeli spreobrnjenec in obreze proti Pavlu in jih je hotel izmiriti z apostolom narodov. Zato je nadaljeval: »Vidiš, brat, koliko tisoč vernikov je med judi in vsi so vneti za Postavo. Toda o tebi so slišali, da Jude, ki so med pogani, učiš, naj odpadejo od Mozesa, in da praviš, naj ne obrezujejo svojih otrok in naj ne živijo po šegah. Kaj je torej? Verniki vedo, da si prišel in te bodo izpraševali in ne vem če ne bo prišlo do sporov. In zato je nujno, da jim dokažeš, da ne zaničuješ Postave niti ne odsvetuješ nikomur, da bi je ne držal. Zagovor s samimi besedami ne bo zadostoval. So preveč nakačeni nate. Braniti se moraš z dejanji.«

»Kako?« vpraša Pavel, ki je želel končati nasprotovanje judovskih kristjanov proti Cerkvi med pogani.

»Stori tedaj to, kar ti pravimo. Med nami so štirje možje, ki imajo zaobljubo, ki so napravili nazirejsko zaobljubo, pa nimajo sredstva, da opravijo daritev. Te vzemi s seboj, se očisti z njimi vred in plačaj zanje, da si ostrižejo glavo. In spoznali bodo vsi, da ni nič na tem, kar so slišali o tebi, ampak da s svojim življenjem sam spoštujemo Postavo.«

Pavel je sprejel predlog.

»Kakor sem postal pogani med pogani iz ljubezni do Jezusa, tako sem pripravljen postati jud med judi, da bodo vsi spoznali, da ne zamegljujem Postave,« odgovori.

Vsi so bili zadovoljni s to rešitvijo; ne samo Jakob in starešine, ki so unali, da bodo s tem odstranjeni očitki, ki so jih mnogi imeli proti Pavlu, marveč tudi njegovi spremljevalci, ki so prav dobro razumeli, da ni apostol s tem privoljenjem spreobrnjenec iz obreze ničesar preklical, kar je užil. Samo apostol ni bil zadovoljen. Najprej je videl, da ne bo njegova popustljivost pomirila njegovih nasprotnikov in da se še ne bodo odvadili, zdaj in boljše kot kdaj prej naročali izpolnjevanja Postave.

Jakob se je obrnil k Pavlovim spremljevalcem:

»Kadar koli hočete, lahko obiskujete to Cerkve ali ono v bližini, v dvorani zadnje večerje, kjer nam je On podaril božjo hrano. Nocoj bomo lomili kruh v tej dvorani, jutri pa z večjo slovesnostjo tam, kjer je prišel nad nas Tolažnik. Vi ste, naravno, pripuščeni k zavzemanju Telesa in Krvi Gospodove. Zda vam bom pa pokazal dragoceno zaklade matere Cerkve; zaklade ki nimajo para na zemlji.«

1. Apd 15, 20.

2. Apd 21, 20—22.

3. Apd 21, 23—24.

Na Barnabov mig vsi pokleknejo in Zveličarjev bratranec odpre omaro; njena vsebina je bila zares dragocena.

Pavel in njegovi tovariši so videli velik križ, omadeževan s krvjo.

»Križ, na katerem je bil On povisan,« pravi Jakob z ginjenim glasom, medtem ko je dvorana odmevala od ihtenja. Pavlovi spremljevalci s bili ginjeni ob pogledu na sveti les, Jakob je nato dvignil trnjevo krono, enako okrvavljeno.

»S to krono so ga okronali. Glejte žeblje, s katerimi so ga bili pribiti na križ in sulice, s katero so ga prebodli; to je gobla, ki so jo podali k ustnicam in ta napis, ki so ga pritrčili na križ. Napisano je: Jezus nazareški, Kralj judovski v treh jezikih: aramejskem, grškem in latinskem. Erke je izdolbel nek jud. — To pa je poleg križa, najbolj dragocen spomin — nadaljuje apostol Jakob in vzame iz lepo izdelane lesene skrinjice rjavo volneno obleko, oskropljeno s krvjo: »Obleka brez šiva, ki mu jo je splela Mati, Nima nohenega šiva. Nosil jo je tudi na križevem potu. Pogledajte, kako je na desnem ramenu, kjer je nosil križ, odrgnjena. In prepojana s krvjo, ki jo je prelil za nas. Vojaki je niso hoteli razkosati, marveč so kockali zanje, kakor je napovedal kralj in prerok David v enem svojih psalmov. Odkupili smo jo od vojaka, ki jo je po žrebu zadel in jo hranimo s spoštovanjem kot zelo dragocen zaklad in kot poročstvo njegove ljubezni.«

Jakob je položil svete ostanke v omaro in jo zaprl.

»Gotovo želite obiskati mesto in počastiti vse drage spomine. Vsakemu bom dal dijakona in naročil, da vas spremlja.«

»Jaz vzamem s seboj Luka, ki mi je najdražji prijatelj in še katerega drugega,« pripomni Sila in stisne prijateljsko zdravnikovo roko.

Abibon, sin velikega Gamaliela in Marko se izjavita, da sta pripravljena voditi druge. Vodniki se so odločili, da bodo peljali svoje varovanje posamezno, da ne bodo vzbujali prevelike pozornosti, na Kalvarijo in na vrt Jožefa Arimateja k praznemu grobu, velikemu pomniku Gospodovega vstajenja.

Jakob pa pravi medtem Pavlu:

»Ne smemo izgubljati časa. Naročil sem že poklicati one štirje, ki morajo napraviti nazirejsko obljubo. Podaj še danes z njimi v tempelj, da javiš duhovniku, ki naj sprejme njihovo obljubo in da oni opravijo daritev tekom prihodnjega tedna.«

7. poglavje.

NAZIREJCI

Pavel je sprejel Jakobov predlog, čeprav poniževalen zanj. S to javno izpovedjo mozaizma se je ponižal pred obličjem celega Jeruzalema; nekateri niso pričakovali, da bo na laž postavil svoje staro vedenje in svoj nauk med neverniki; drugi, bolj hudobni, so pripisovali njegovo vedenje kot bojazljiv strah. On se pa na to ni oziral. Zelja, da pozabi nase in ne išče drugega kot dobro svojih bratov, ga je dvigala nad vsako skrb o sebi. Vodila ga je plemenita želja, da postane vsem vse, da pridobi vse za Jezusa.

Prišel je v Jeruzalem, da osladi zagrenjena srca spreobrnjenec iz obreze in združi vse kristjane v bratskem objemu, materno Cerkve s Cerkvami hčerami, spreobrnjenec iz obreze s kristjani in poganstva. Hotel se je zateči v potrebi k vsakemu dovoljenemu sredstvu čeprav je bilo še tako neodločno z lastnimi načeli. Ali ni zapustil ta nauk v svojih pismih, ki so bila njegova oporoka in izpoved?

Korinčanom je pisal: »Dasi sem namreč od vseh neodvisen, sem se vsem uslužil, da bi jih kar največ pridobil. Tako sem judom postal kakor jud, da bi Jude pridobil; njim, ki so pod Postavo, kakor bi bil pod Postavo, čeprav sam nisem pod postavo, da bi pridobil te, ki so pod postavo; njim, ki so brez postave, kakor bi bil brez postave, dasi nisem brez božje postave, ampak v postavi Kristusovi, da bi pridobil te, ki so brez postave; slabotnim sem postal slaboten, da bi slabotne pridobil. Vsem sem postal vse, da bi jih vsekako nekaj rešil. Vse pa delam zaradi evangelija, da bi tudi jaz dobil delež pri njem.«

1. Apd 21, 26.

2. Kor. 9, 19—25.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

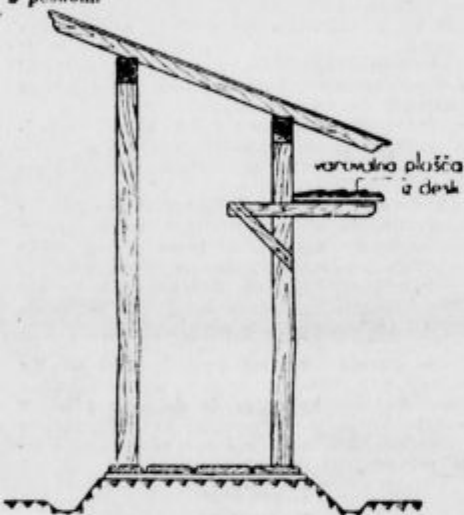
Kmečki dom

Poljske opekarne

Ing. Zupec Franjo.
(Dalje.)

Ce zidake na prostih sušilnih poljih doleti hudi naliv ali ploha, se rado zgodi, da zidaki izgube ostre robove in da se zmanjša njih velikost, zaradi česar zahtevajo pri zidavi več malte. Če so poškodbe zaradi dežja znatne, moramo zidake zdrobiti in ilovico na novo obdelati. Isto naredimo z zidaki, ki so zmrazili, preden so bili popolnoma suhi. Če namreč zmrazene zidake žgemo, se pokažejo na njih razpoke in se luščijo ter ne zvenijo.

Proti mrazu težko zavarujemo sveže narejene zidake; kvečjemu lahko vpliv mraza samo omilimo in sicer, da zidake zavarujemo pred ostrimi vetrovi, da zadimimo zaprte sušilne prostore, ali pa da pokrijemo zidake s slamo ali steljo. Mrazu se izognemo s tem, da izrabimo za izdelovanje opeke predvsem letni čas. Da pa v vročem poletju zidaki na soncu preveč ne razpoka, jih posujemo s peskom.

Sl. 5. Podrobna izvedba sušilne lope.

Med sušilnimi prostori ali polji postavimo enojne (slika 5) ali dvojne sušilne lope, ki stoje na približno 15 cm dvignjenem nasipu. Ob nasipu pa izkopljemo še jarke za odtok padavinske vode. Lope naj bodo po močnosti tako široke, da spravimo vanje 6-7 vrst zidakov, torej približno 2,70 metra. Preozke lope imajo to slabo stran, da je veliko opeke izpostavljene dežju, ki jo pokvari. Zato morajo biti urejene tako da je opeka na vse strani zavarovana pred dežjem.

Tla v lopah naj bodo, kot rečeno, nekoliko dvignjena nad sušilnim prostorom ter ravna in suha. Dobro je, če jih obložimo z deskami, ki leže na podložnih plohih v razdaljah po 1 m, da ne prihaja vlaga iz zemlje na opeko.

Ob vzdolžnih straneh lope zavarujemo zidake pred dežjem, zlasti od spodaj, da prislonimo iz desk sestavljene lesene table, ki so približno po 1 m široke in 3 m dolge. Da te table v lepem vremenu ne leže na tleh, pribijemo na sohe pod prečnimi blazinami podpore iz lat, na katere jih polagamo ob lepem vremenu.

V obrambo proti dežju si lahko pomagamo tudi s slamnjatami (odeje iz slame), ki jih obesimo ob straneh lop, spodaj pa jih obložimo s krajniki in kamenjem, da jih ne dviga veter.

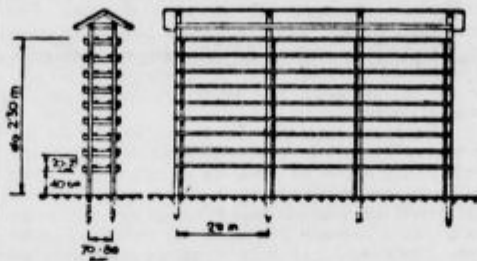
Lope ne smejo biti prešibko zgrajene, da jih veter oziroma sneg ne poruši in nam ne napravi prevelike škode na zidakihi, ki se v njih suše.

Lope naj bodo pokrite z deskami, s slamo ali z opeko. Sohe sušilnih lop so zabite v zemljo, ali pa stoje na deskah, kar je veliko boljše (glej sliko 5).

Ko so se zidaki v sušilnih poljih dovolj osušili in postali dovolj trdni, jih zložimo v lopah pokončno v skladanice. Istočasno postavimo samo dve

vrsti eno nad drugo in potem še ostale, tako, da imamo 8-12 vrst, ki so druga nad drugo. Zlagamo jih pa tako, da pustimo med posameznimi vmesne prostore vsaj 3 cm za lažji dostop zraka.

Zaradi pregleda je priporočljivo, da skladanice v dolžini na vsakih 100-200 korakov prekinemo. Na koncih skladanic morajo biti zidaki dobro povezani, da se skladanice ne zrušijo.

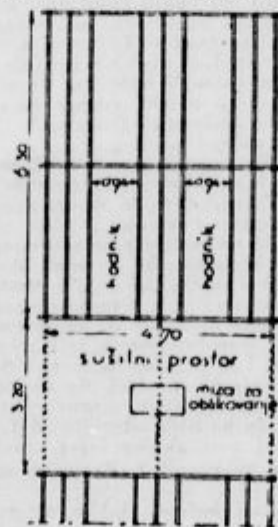
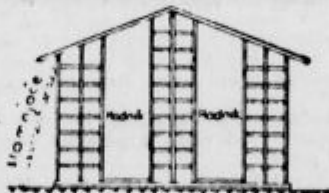
Sl. 6. Kozolec za sušenje.

Na zidake, ki smo jih sušili na deščicah, moramo še posebno paziti, da so dovolj suhi in trdni, preden jih zložimo v zidanice, sicer dobe vtiske ali pa počijo.

Zidake zlagamo v skladanice po vrstnem redu, kot so bili narejeni in jih v tem vrstnem redu tudi žgemo.

Za večje količine zidakov se pa splača, da napravimo sušilne kozolce (slika 6) ali sušilne lope z odri-kozolci (slika 7). Sohe kozolcev so zabite v zemljo, ali pa stoje na plohih kot kažeta sliki. V podolžni meri so na prečkah pribite po 4 letve tako, da polagamo zidake na dve letvi.

Proti dežju s strani istotako zavarujemo zidake z lesenimi tablam ali pa s slamnjatami.

Sl. 7. Lopa s sušilnimi kozolci.

Trajanje sušenja je precej različno in je odvisno od količine vode, ki jo vsebujejo zidaki. Običajno potrebuje zidak dobrih 14 dni, da je popolnoma osušen. Vendar se večkrat zgodi, da potrebuje za sušenje do 4 tedne, zlasti ob deževnem vremenu.

Sušenje v lopah je neenakomerno, če ni povsod enak preprih. Posebno spodnje vrste zidakov se slabo sušijo, zaradi česar v krčnju tudi za-

PRAVNI NASVETI

Novi stanovanjski predpisi v Ljubljani. Zaradi pomanjkanja stanovanj v Ljubljani je šef Pokrajinske uprave v Ljubljani ukinil prosto oddajanje stanovanj v Ljubljani. Hišni gospodarji morajo naznaniti vse prostore, ki so uporabljivi za stanovanja, če so oddani v najem ali ne, mestnemu županstvu. Stanovanja bo oddajala v najem magistratna komisija, ki jo sestavljajo mestni uradnik, ki ga določi župan, zastopnik hišnih poselnikov in zastopnik najemnikov. Tudi najemnine za stanovanja, ki do sedaj še niso bila oddana v najem, določi omenjena komisija. Proti odločbi te komisije bo dopustna pritožba na predsedstvo pokrajinske uprave v treh dneh po oddatvi komisije. Hišni gospodar ima pravico do pritožbe, če je bil najemnik že kaznovan in se je bati, da bi njegova navzočnost ogrožala varnost osebe ali lastnine ali moral ostalih najemnikov ali gospodarja samega, in tedaj, če je najemnik dobil stanovanje na podstavi svojih napačnih podatkov ali dokazil.

Zamenjava obrtnih listov odložena. Svoježavno je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odredil, da morajo obrtniki priložiti za nove obrtne liste. Šef pokrajinske uprave je sedaj izdal razglas, po katerem se zamenjava obrtnih listov odloži in torej do nadaljnjega ne bo treba vlagati prošnji za izdajo novih obrtnih listov.

Rubežen šivalnega stroja. J. C. Z. Šivilja sta in se z delom komaj preživljata. Vaš upnik vam je sedaj dal zarubiti šivalni stroj, češ da itak nimate pravice šivati, ker nimate obrtnega dovoljenja. Ali vam res smejo prodati šivalni stroj, ker nimate obrtnega lista, čeprav se z njim preživljate? — Če živite res v takih razmerah, kakor pišete, vam šivalnega stroja ne smejo prodati. Po postavi je vse orodje in drugi predmeti, ki so vam potrebni za opravljanje rokodelstva ali malega obrta, kakor je to na primer šiviljska obrt, izvezeto od izvršbe. Vseeno je, ali imate obrtno dovoljenje, ali ne. Merodajno je le to, da stroj uporabljate pri šivanju in da se s šivanjem preživljate. Zato poidite takoj na sodišče in predlagajte, da se izvršba proti vam ustavi, ker vam je šivalni stroj neobhodno potreben za šivanje.

Terjatve napram italijanski vojski. One osebe, javni in privatni zavodi ter podjetja, ki imajo kakšno terjatev napram italijanskim oboroženim silam, morejo predložiti tozadevno prijavo, opremljeno s potrebnimi dokazili, na ravnanje razčunovodstva pokrajinske uprave v Ljubljani. Prijave se morajo predložiti do 31. oktobra t. l.

Prostori, ki so bili zasedeni po Italijanih. Vse osebe, ki žele, da se jim dajo zopet na razpolago prostori, ki so bili svoj čas zasedeni in zasedeni od italijanskih vojaških oblasti, v kolikor so sedaj prazni, se obveščajo, da je treba vložiti posebno prošnjo na Pokrajinsko upravo, oddelek I., z opisom sedanjega stanja prostorov. Tako razglasa šef pokrajinske uprave.

Trgovina z zeljem in repu. Nakup in prodaja zelja in repe je v Ljubljani dovoljen edino tverdkam, ki imajo obrtno pooblastilo in dobe za to še odobrenje Prevoda. Vse v Ljubljano uvoženo zelje in repa se mora oddajati samo tverdkam, ki jih določi Prevod. Pridelovalci pa smejo to blago tudi sami prodajati, toda edino na trgu. — Cena za sveže zelje pri pridelovalcu je določena na 1 liro za kg, za svežo repo pa 0,55 lire za kg. Prodajna cena na drobno pa znaša sedaj za zelje 1,50 lir, za repo pa 0,75 lir za kg. Mestni trošarinski organi morajo nadzirati izvajanje tega predpisa. Prekršitelji tega predpisa bodo kaznovani z denarno globo do 5000 lir ali z zaporom do dveh mesecev. Razen tega se jim blago zapleni.

Prepoved povišanja cen. Vse od italijanskih oblasti do sedaj predpisane cene ostanejo v veljavi, v kolikor ne bodo z drugimi predpisi spremenjene ali na novo odredene. Predpisi se morajo tudi nadalje natančno izpolnjevati.

Ostajajo. Zato je dobro, da spodnje sušilne deske precej na debelo posujemo z grobim peskom.

Da se zidaki enakomerno sušijo in krčijo, je priporočljivo, da jih v začetku večkrat predenemo in sicer zato, da so vse strani zidakov enakomerno izpostavljene zraku in preprihu.

(Nadaljevanje priložnosti.)

KRATKE

z vsega sveta

Vzhodno morje koristi več kakor srednje rodovitno polje, saj daje povprečno na hektar 250 kilogramov rib na leto.

Angliži in Amerikanci prodirajo v Italijo s poljevo brzi, se hudejejo ruski listi.

Na otoku Korziki je po angleški zasedbi izbruhnila lakota, priznava londonski »News Chronicle«.

24 m dolge ribe je naplavila voda na obalo v pristanišču Aleksandriji.

Nemška in japonska vlada sta vložili pri portugalski ugovor, ker je Portugalska prepustila Angležem vojaška oporišča na Azorih.

Nemci imajo za sedanje boje pripravljene še velike rezerve, piše angleški »Daily Telegraph«.

Milijonsko mesto je postal španski Madrid; sploh živi v Španiji na deželi samo četrtina prebivalstva.

General Gastone Gambaro je imenovan za načelnika generalnega štaba republikansko-fašistične armade.

Cigarete primanjkuje v ameriškem Washingtonu; morali so sebi po tobačnih zalogah za leto 1944 in 1945.

Hitler je brzojavno festival pesniku Gustavu Frenssenu, ki je obhajal te dni 80. rojstni dan.

1.350.000 železničarjev bo začelo stavkati zaradi medznih razmer v Ameriki, vedo povedati švedski listi.

Bivšega predsednika francoskega parlamenta Heriota so prepeljali v neko zdravilišče za živčne bolezni v pariski okolici.

300.000 gledalcev je prisostvovalo slovesnosti ob zapisi Jožela Laurela, prvega predsednika neodvisnih Filipinov.

Nove bankovce po 25.000 drahem je izdala Grška banka.

Ono sredo se je poročila najstarejša hčerka japonskega cesarja Sigeke Terunomija s princem Narubika Bizabispuni.

20 mrtvih in nad 100 ranjenih je bilo te dni v Španiji pri padcu treh voz osebnega vlaka v 25 m globok prepad.

Badoglio je zaprosil angleške vojaške oblasti, naj ojačijo njegovo telesno stražo z angleškimi vojaki, poročajo iz Gibraltara.

Amerikanci priznavajo, da zadaja stalno izpreminjajoči se postopek nemških letalcev ameriškim pilotom največje težave.

Zaradi stavk v Avstraliji je tam padel nakop premoza v letošnjem letu za 2.500.000 ton.

130.000 Indijcev umira počasi od lakote na cestah v Bengaliji.

73. rojstni dan je praznoval ono soboto bavarski državni upravnik general vitez Epp.

Skoraj do kraja so porušili mesto Campo-basso angleške in ameriške čete; vse cerkve so razdejali, ubit je bil tudi škof.

Na 75 gramov dnevno so znižali krušni obrok v zasedenih krajih južne Italije.

»Če hoče priti svet do miru, mora najprej rešiti judovsko vprašanje,« je izjavil judovski voditelj Weitzmann.

1500 poletov nad sovražnika je že napravil nemški stotnik Hans Ulrich Rudel; prvi, ki je dosegel tako visoko število.

Angleži ravnaajo s Italijani kakor z zamerici, piše »Regime Fascista«; poslali so jih v kolonije na suženjska dela.

800 letnice obstoja praznuje letos nemško mesto Lübeck; za jubilej bodo izdali posebno pošto znamko.

194 poslancev bodo izvolili zadnje oktobrsko nedeljo v švicarski narodni svet.

Izgubo 60 ameriških bombnikov pri napadu na nemški Schweinfurt je priznal javno tudi Roosevelt.

»Boji v Italiji niso odločilni za skrajšanje vojne,« piše sovjetska »Krasnaja zvezda«.

Francosko mesto Nantes je do dveh tretjin popolnoma porušeno.

V Indiji je prispel novi indijski podkralj Viscont Wawell.

Naročite se takoj na »Slovenčevo knjižnico« pri našem zastopniku v Vašem kraju ali pri župnem uradu, ali pa pri upravi, Kopitarjeva ul. 6, Ljubljana.

Književnost 15 narodov bo zastopana v tretjem letniku »Slovenčeve knjižnice«

Naročite se nanjo čimprej. Vsak naročnik na ves letnik (36 knjig) bo dobil dve lepi knjigi za nagrado. Lahko se vsak naroči tudi le na 24 knjig letno. V tem primeru bo naročnik dobil eno nagradno knjigo. — Vsa dela, ki bodo objavljena v tretjem letniku »Slovenčeve knjižnice«, so izbrana med najboljšimi iz domače in tuje književnosti. Na »Slovenčevo knjižnico« se lahko naročite pri raznih trafikah, v Ljudski knjigarni ali pa pri upravi, Kopitarjeva ulica 6, Ljubljana.

NAŠI VELIKI MOŽJE

Blaž Potočnik

Med Čbeličarji moramo omeniti tudi šentvliškega župnika Blaža Potočnika. Rodil se je 1. 1799 v Struževem, majhni vasi pri Kranju. Studiral je gimnazijo v Ljubljani od 1812 do 1818, nato pa je vstopil v bogoslovje in bil posvečen v mašnika 1822. Kot kaplan je služboval potem osem let v Senti Jerneju na Dolenjskem, postal 1830 stolni kaplan v Ljubljani, nato pa je od 1833 do svoje smrti 1872 župnikoval v Senti Vidu nad Ljubljano.

Potočnik je bil sprva pristaš metelčičarjev in tudi sam pisal nabožne knjige v novi Metelkovi pisavi. Tako je 1826 izdal knjižico Premišljevanja za čas svetega leta, 1927 pa Molitvene bukvice posebno za mlade ljudi in še istega leta pesmarico pod naslovom Svete pesmi za vse velike praznike in godove med letom. Ta knjiga je še pozneje doživela več izdaj.

V letu 1830. pa se je Potočnik ločil od metelčičarjev in se takoj ob prvih bukvicah Kranjske Čbelice pridružil Čbeličarjem, toda v tem zborniku je sodeloval samo prvo leto s svojimi pesmimi. Obenem pa je še naprej izdal nabožne in praktično koristne knjižice za preprosto slovensko ljudstvo. Tako je 1831 izdal knjigo Koledar, potrebno poudčenje za kmeti, pozneje 1853 pa nabožno knjigo Slava Marije Device, ki jo je prevedel iz italijanščine.

Župnik Blaž Potočnik je pisal tudi šolske knjige, med njimi slovensko slovnico in knjigo za računovodstvo 1858. Pomembno je tudi njegovo sodelovanje pri slovenskem časopisu v letih svobode 1848 do 1850. Takrat je Potočnik urejal devet mesecev list Ljubljanski časnik, sodeloval pa je posebno s pesnimi tudi pri Bleiweisovih Novicah, pri Jeranovi Zgodnji Danici, v Slomškovi Drobilnicah, v Vodnikovem spomeniku 1859 in tudi pri Cigaletovem nemško-slovenskem slovarju.

Župnik Potočnik je bil zelo vnet, pobožen, daren, živ in silno družaben duhovnik. V svoji župniji so si zanimali samo za versko življenje svojih župljanov, marveč tudi za njihovo kulturno in prosvetno ter gospodarsko delovanje. Tako je v Senti Vidu nad Ljubljano leta 1860. sezidal novo šolsko poslopje. Istega leta je tamkaj ustanovil tudi novo čitalnico, ki je skrbela za prosvetno delo med šentvidčani; to je bila prva čitalnica na slovenskem podeželju, prej so jih ustanavljali samo po slovenskih mestih in trgih. Obenem je povzdignil naše mlekarstvo in znamenito je, da je prav Potočnik bil tisti, ki je izumil znane mlekarke vozčke na vzmeteh, da so mlekarice posej lahko vozile mleko v Ljubljano — prej so ga morale nositi ali pa napreči s konjem.

Pesmi Blaža Potočnika v Kranjski Čbelici in po drugih listih so zelo ljubke in preproste, tople po svojem čustvu in imajo večinoma versko ali religiozno črto v sebi, na primer: upanje na plačilo v nebesih. Ljubko zakroži pesmico o kmečkem delu in vinu. Posebna odlika Potočnikove pesmice je v tem, da rad posnema veselo Vodnikovo popevko v živahnem in vedrem tonu in slogu. Kaj rad posnema tudi slovensko narodno okroglo popevko, tako imenovano alpsko poskočnico, ki je bila tudi Vodniku najljubša klica. Prav zaradi te preprostosti in ljubkosti pa so številne Potočnikove pesmice ponarodele, to se pravi, našemu preprostemu ljudstvu so se tako priljubile, da jih je sprejelo kar za svoje in jih kot svoje prepevalo na vasi ali na preji ali kjer koli. Tem in takim pesmicam je namreč sam Blaž Potočnik zložil tudi napev in sedaj so se z napevom vred

širile med ljudstvom. V teh pesmicah je župnik tudi rad poučeval, saj poje:

»Kdor hoče živeti
in srečo imeti,
naj dela veselo
pa moli naj vmes.«

Kako je bil priljubljen med svojimi farani, priča dejstvo, da so ga imenovali »naš gospod oče« in da so mu ob petindvajsetletnici smrti 1896 postavili spominsko ploščo in izdali o njem in njegovem delu posebno spomenico. Med znanimi ponarodelimi njegovimi pesmicami naj omenimo tisto: Pridi, Gorenje, z mrzle planine, ali tisto: Ko dan se zaznava, danica priplava; Kdor ima srce; Zalostni glas zvonov itd. Veliko je storil Potočnik tudi za slovenske čole pri nas in zahteval pouk v domačem jeziku. Lani smo obhajali sedemdesetletnico njegove smrti in se spomnili napisa na njegovem nagrobnem kamnu. Tako je pravi:

»Bil je Cerkvu zvest, koristen sin,
blag prijatelj, skrbni duš pastir,
drag Slovincem bo njegov spomin:
daj, Gospod, o daj mu večni mir!«

Pes v slovenskih pregovorih

Kadar bob cvete, še pes svojega gospodarja ne pozna.

Kadar kuja (psica) laja, mora tudi pes lajati.

Kadar psa ubiješ, zavleci ga za plot!

Kakšen pastir, tak pes.

Kar pes laja, veter nosi.

Kar psu ostane, lev ne povoha.

Kdo bo psom klobase metal, če jih sami radi jemo.

Kdo ve, kam pes taco moli.

Kdor hoče psa tepsti, lahko mu je palico dobiti.

Kdor hoče udariti psa, prime za palico.

Kdor je v življenju skop, temu bodo psi izkopali grob.

Kdor kosi od kraja, psa pusti, naj laja.

Kdor s psi spi, z bolhami ustane.

Kdor pri peči sedeč z nogami zvoni, na znanja, da mu je poginil pes.

Kebast pes in šepast človek je hujši od vrage.

Ko bi bilo po volji psov, bi že davno ne bilo zajcev.

Le do 1. novembra

se še lahko naročite na poljudnoznanstveno zbirko

»SVET«

Ne odlašajte, ampak se takoj naročite na to zbirko pri Ljudski knjigarni ali pa pri upravi zbirke »SVET«, Kopitarjeva ulica št. 6, Ljubljana

Križem sveta

Spominska žarnica

N vrhu Edisonovega spomenika v Menlo parku v ameriški državi New Jersey se bo v kratkem zasvetila žarnica, ki so jo izdelali v Croningovi tovarnici stekla. Žarnica sestoji iz 164 steklenih kosov, ki so povezani z jeklenim ogrodjem. V tej veliki žarnici je prostora za 690 navadnih žarnic in za reflektor, ki bo imel 24 palcev v premeru. Zaromet bo rabil tudi kot svetilnik za ladje v pristanišču. Svetlobno telo bo tehtalo v cellem šest ton. Spomenik je izvršila tvrdka, ki je izdelala prvo žarnico po Edisonovi zasnovi l. 1879.

Igrače v slogu časa

Čas se zrcali, ne nazadnje, tudi v področju otroških igrac. Iz angleškega strokovnega lista posnemamo, da se dobe gradbene garniture s pravimi majhnimi opekami, ometom in zidarsko žlico, nadalje za lutke kopalnice s tekočo vodo, majhna letala, ki se v zraku prekuravajo. Predvsem je na prodaj izredno mnogo vojaških in vojnih igrac.

Najstarejša jelka

Francosi so preiskovali svoje gozdove v Vogezih ter so dognali, da imajo najstarejša jelke blizu prijaznega zdravilišča Le Hohwald pri Strassburgu. Tam je velika jelka, ki je po mnenju strokovnjakov stara 350 let. Ta jelka je 43 metrov visoka ter se njen vrh dviga daleč nad vrhovi drugih jelk okoli nje. Obsega ima 5,20 metrov. Kar 16 možakov bi moralo stopiti drug ob drugega, da bi izpolnili notranjost tega velikana. Da velika jelka nikakor ni izjema, dokazuje druga jelka, katero imenujejo slepa jelka; ta je le malo nižja a ima v obsegu še vedno 4,60 m.

Poslednji pariški vinograd

Te dni je bila živahna trgatve v zadnjem pariškem vinogradu, ki se razteza po montmartrskem pariškem p. ročju. Vinograd leži med visokim hišnim obzidjem na površini 1500 m², pripada pariškemu mestu, ki je lastnik tudi drugih vinogradov, vendar izven mestnega področja. Pri trgatvi so natrgali 1200 kg grozdja, ki je, kakor že prejšnja leta, namenjeno francoskim vojnim ujetnikom.

Električna zaščita pred svinjami

Zupan v Chaumontu, v francoski pokrajini Haute-Marne, je letos napravil svojstven načrt, kako bi zlasti krompirjeva polja zavaroval pred divjimi svinjami. Napeljal je okrog njiv žico, v katero je zvečer spustil električni tok. Uspeh je bil dober. Za kritje stroškov so posestniki ustanovili zadrugo, ki plačuje električni tok.

Zanimiva oporoka

Neki trgovec v švedskem Stockholmu je v svoji oporoki namenil ženi 42 tisoč kron pod pogojem, da se bo na leto zadovoljila le z dvema novima klobukoma. Tako je želel, kakor pravi v oporoki, odvrniti vdovo od prevelikega pohlepa po sodobnih navadah. Vdova je po moževi smrti zahtevala, da se omenjena določba razveljavi. Sodišče pa je ugovor zavrnilo.

Posebne pridige za zaljublence

Ne jamčimo, če je bilo vse to res, vendar ponatiskujemo: Iz Melike poročajo, da je neki duhovnik s pametno domisljo napolnil cerkev, ki je bila ob nedeljah večkrat precej prazna. Oznani je, da bo začet prirejal posebne pridige za zaljublence. Uspeh je bil kaj dober. Po prvi pridigi se je zglasilo v župnišču 31 parov, ki so se dali oklicati. Če so ti pari tudi po poroki redno poslušali božjo besedo, časopisje ne pove.

Kdo govori najbolj hitro

Norveški strokovnjak je proučil podatke o hitrosti govorenja posameznih narodov. Po njegovih raziskavanjih so Francosi na prvem mestu, saj izgovore na minuto 350 zlogov, Japonci 310, Nemci 250, Angleži 230, Rusi 209 zlogov na minuto. Narodi vročega pasu govorijo zelo počasi, kar se zdi skoraj neverjetno. Evropci se posreči, da izgovarja njih jezike hitreje kakor morejo to domačini.

Madrid o svetovni komunistični nevarnosti

Da je Stalin zmetnik v tehniki intrig, o tem so si na jasnem vsi njegovi življenjepisni, pravi list »Madrid« v uvodniku, v katerem ob zadnjem Francovem govoru pred Narodnim svetom znova opozarja na grožnjo komunistično nevarnost. List pravi: »V rokah tega moža ne leži samo boljševizem njegovega zasužnjene naroda, temveč vsega sveta. Čeprav je od 60 držav, 50 komunizmu prepovedalo vsako javno propagando, ker ga smatra za »svetovnega sovražnika« št. 1, razkroja ta komunistični strup ves svet dalje in ga stavlja pred odločitev, ali naj ga prehitijo s socialnimi reformami, ali pa doživi dobo komunistične zmede.

30.000 let stare risbe

so odkrili v neki podzemski jami blizu Zeneve. Štirje dijaki so na nekem izletu prišli do večje luknje brez dna. Korajžni, kakor so že študenti, so se spravili v globino in v notranjosti odkrili poslikane kamne. Vzeli so enega izmed kamnov in ga pokazali svojemu profesorju. Učitelj je takoj spoznal, da gre za prazgodovinske risbe. Obvestil je o najdbi znanstvenike in leti so na licu mesta dognali, da so jama uporabljali v prastarih časih lovci kot zavetišče. Sodijo, da so risbe, ki so delno barvane črno, rdečo, rumeno in vijolično, stare okrog 30.000 let.

Rimski korak

Ob svoječasnih posvetitvi novih vojašnic v Rimu so imeli tam veliko slovesnost, pri kateri je deset tisoč mož fašistične milice korakalo pod poveljstvom generala Russoja mimo Mussolinija. Mussolini je nenadno skočil raz odra in je stopil na čelo korakajočih oddelkov, da bi jih vodil s novim paradnim korakom, ki so ga nazvali »rimski korak«. »spaso romanov. Kakor pišejo, se je Mussolini na svojem obisku v Berlinu navdušil nad paradnim korakom nemških vojakov.

Dragocena znamka

O zbirateljskih znamkah ste gotovo že marsikaj slišali. V strast jim je prešlo, da zbirajo najrazličnejše znamke in so tem srečnejši, čim popolnejša je njihova zbirka. Obstojajo pravcate borze za znamke, da o trgovinah ne govorimo. Seve imajo tudi svoje cene za rabljene znamke. Čim redkejša je znamka, tem višja je njena vrednost. Nedavno so v ameriškem mestecu Kelmore odkrili znamko, ki je najslavnejša in najdražja na svetu. Je iz leta 1856, rdeče barve ter je bila izdana v angleški Guayani. Ker je edina na svetu, je njena podrobna zgodovina prav dobro poznana. Zanj ponuja neka milijonarka celih 37.500 dolarjev, kar je precej nad 100.000 mark. Kup se ji še ni posrečil.

Skrivnost zrela

Po Gornjem Rožu poznajo pripovedko o nekem beneškem trgovcu, ki je v Jepi stikal za zlatom. Da bi pridobil zase rutarjano, ki je za skrivnost vedel, mu je kazal nek okrogel, svetel predmet, v katerem je kmet zrl svojo ženo v domači hiši. Pripovedka se naslanja na zgodovinsko dejstvo, da so Benečani odkrili zrcalo. Pred kakimi tri sto leti so izdelovali Benečani lepo brušena zrcala, a so svojo skrivnost skrbno čuvali. Nekoč pa uidejo štirje Benečani skrivaj v Francijo in izdajo za dober denar beneško skrivnost. Nastale so nove steklarne, ki so izdelovale zrcala po beneškem vzorcu in beneške slave je bilo konec.

Ostanki nad 900 let stare cerkve v reki

Češko časopisje je nedavno priobčilo vest, da so v strugi reke Morave v bližini vasi Spatišneva odkrili ostankne neke cerkve. Gladina reke se je znatno znižala, ker so vodo iz Morave spustili v novi kanal Bata. Tako je bilo mogoče odkriti na desni strani reke veličastno zidovje in visoke hodnike s stebrovjem, ki so del cerkve, zgrajene leta 1080. Cerkev je posvetil češki knez Svetislav po veliki zmagi nad madžarskim knezom Štefanom pri Spatišnevu. Zaradi velikih in pogostih poplavl na tem ozemlju pa je bila cerkev zasuta in je do sedaj ostala pod globino reke Morave.

Križanka št. 21

1	4	3	4	5	6	7	8	9
10			11					
12						13		
14					15			
16				17				
18			19					
20		21				22		23
24	25				26		27	
28				29		30		
31			32					
33						34		

Vodoravno: 1. usnšek (tuljka), 5. starorimski književnik, 10. starokrščanski pozdrav, 11. slikarska priprava, 12. kos mesa ob repu, 13. mesto v Italiji, 14. žensko ime, 15. tvor, 16. hiša, 17. francoski zgodovinar, 18. vzklik, 19. žensko ime, 20. gostilničarska priprava, 22. tatarski glavar, 24. starogrško mesto, 26. papirnato pokrivalo, 28. pevska točka, 29. risalec, 31. mesto v Italiji, 32. tekočina, 33. staroslovanska boginja, 34. šahovski izraz.

Navpično: 1. pušlavski spreved, 2. velja mestna cesta, 3. klej, 4. žival, 5. Zolajev roman, 6. žensko ime, 7. cvetlica, 8. žensko ime, 9. nekdanji ljubljanski zvonar, 15. siromahčina, 17. kranjski dekan izza Prešerna, 19. ozvezdje, 21. denar, 23. slavist izza Vodnika, 25. kraj na Dolenjskem, 27. plazilec, 28. prvi del Bobrov, 30. vas na Dolenjskem.

RESITEV KRIZANKE ŠTEV. 20

Vodoravno: 1. kopito, 7. ton, 10. opica, 11. peča, 12. sova, 13. petek, 14. ilo, 15. pekača, 17. lopata, 19. ban, 20. opera, 22. Paka, 23. Kana, 24. sirar, 26. ata, 27. tujina, 29. loboda, 31. Ren, 32. ukana, 33. četa, 34. paša, 35. napor.

Navpično: 1. kosilo, 2. opolo, 3. pivo, 4. lea, 5. tapeta, 6. opeka, 7. beba, 8. oče, 9. nakana, 15. para, 16. čaka, 18. pena, 19. Bari, 21. patoka, 22. pijača, 23. kalup, 24. Sudan, 25. ranar, 27. tona, 28. neto, 30. Baš, 31. Ren.

Ali ste že naročili roman v slikah

„IVANHOE“

Mali oglasnik

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Brezove metle

držaje za lopate, omela itd. dobite pri Gospodarski zvezi Bleiweisova c. 29 in Maistrova c. 10.

Suhe gobe

kupi vsako količino Fran Pogačnik v Ljubljani, Dunajska c. št. 83 (Javna skladišča)

Peške buč, sončnice

kupim po višji ceni ali zamenjam za blago. — Ponudbe Upravi pod »Sončnice«.

OGLASUJ

v Domoljubovem malem oglasniku!

»Domoljub« stane 24 lir za celo leto, za inozemstvo 30 lir. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave štev. 40-04. Herausgeber — Izdajatelj — Editor: dr. Gregorij Pečjak. — Schriftleiter — Urednik — Redattore: France Kremžar. — Für »Ljudska tiskarna« — Za »Ljudsko tiskarno« — Per »Ljudska tiskarna«: Jože Kramarič.